

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	System zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego – struktura, podmioty, zadania	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych - Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia stacjonarne
		BW.16.3.W BW.16.3.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III semestru/ II roku studiów; • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr inż. Jan Ziobro	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godzin Ćwiczenia - 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 2 ECTS Ćwiczenia - 2 ECTS	
13.	Metody dydaktyczne	Wykłady: wykład informacyjny, wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych. Ćwiczenia: dyskusja dydaktyczna, ćwiczenia indywidualne i grupowe.	
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z zakresem przedmiotowym bezpieczeństwa wewnętrznego, źródłami zagrożeń tego bezpieczeństwa, • zapoznanie z zadaniami podmiotów systemu bezpieczeństwa wewnętrznego, • wyjaśnienie relacji pomiędzy bezpieczeństwem wewnętrznym a innymi rodzajami bezpieczeństwa oraz strukturą podmiotową i zadaniami organów ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego 	

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (E) – wykłady w III semestrze.</p> <p>Egzamin ustny (pytania otwarte) lub pisemny (pytania otwarte i/lub zamknięte), odnoszący się do treści przedstawionych na zajęciach i we wskazanych lekturach oraz do wyznaczonych do realizacji efektów kształcenia z zakresu wiedzy. Stosowane będzie kryterium ilościowo-jakościowe, czyli zaliczenie egzaminu na przewidziany stopień będzie możliwe pod warunkiem udzielenia poprawnych/satysfakcjonujących (w stopniu ustalonym przez prowadzącego) odpowiedzi na określoną liczbę pytań.</p> <p>Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń na ocenę pozytywną.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie ustne na podstawie tematyki zajęć. Student losuje zestaw składający się z 3 pytań o różnym stopniu trudności. Nauczyciel odnotowuje przebieg zaliczenia w sporządzonym protokole i ustala ocenę końcową w oparciu o ustalone kryterium oceniania. W zakresie kompetencji społecznych student dokonuje samooceny w zakresie zrealizowanych treści.</p>
-----	---	--

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bezpieczeństwo narodowe (państwa) – współczesne rozumienie, elementy składowe oraz zagrożenia i determinanty. 2. System bezpieczeństwa państwa (SBP) – zagadnienia terminologiczne i ustrojowe. 3. Rola i funkcje prawa w procesie kształtowania bezpieczeństwa. 4. Administracja publiczna – ogólna struktura i podział oraz funkcje w systemie bezpieczeństwa RP. 5. Podsystem kierowania w SBP – ustrój, organy oraz kompetencje w sferze bezpieczeństwa. 6. Podsystemy operacyjne i wsparcia w SBP (obronny, ochronny, społeczny, gospodarczy) – ogólna struktura, podmioty, kompetencje. 7. Rzeczypospolita Polska w międzynarodowym systemie bezpieczeństwa – organizacje, sojusze, podmioty, role i zadania. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Polityka i strategia bezpieczeństwa RP – współczesny zakres i kierunki działania (analiza wybranych aktualnych dokumentów strategicznych). 2. Siły Zbrojne RP – rodzaje, struktura organizacyjna, kompetencje i zadania realizowane na rzecz bezpieczeństwa RP. 3. Zarządzanie kryzysowe – organizacja, organy zarządcze, kompetencje i zadania. 4. Bezpieczeństwo i porządek publiczny – podmioty, organy, zadania 5. Ratownictwo i ochrony ludności – podmioty, organizacja i zakres działania. 6. Współpraca elementów systemu bezpieczeństwa RP w wymiarze krajowym i międzynarodowym (NATO, INTERPOL/EUROPOL, FRONTEX, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności).
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia pojęcie oraz elementy składowe system bezpieczeństwa państwa, • wyjaśnia relacje pomiędzy poszczególnymi rodzajami bezpieczeństwa, • charakteryzuje elementy systemu bezpieczeństwa państwa, • omawia prakseologiczny model procesu zapewnienia bezpieczeństwa państwa.
Umiejętności		<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje przepływ strumieni informacyjno -decyzyjnych pomiędzy elementami systemu kierowania bezpieczeństwem państwa, • analizuje i porównuje modele administracji bezpieczeństwa wewnętrznego w wybranych państwach. 	
Kompetencje społeczne		<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje aktywność w doskonaleniu swojej wiedzy i umiejętności. 	

18.	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wiśniewski B., System Bezpieczeństwa Państwa, WSPol, Szczytno 2013. 2. Gołębiowska A., Zientarski P.B., Administracja publiczna w systemie bezpieczeństwa państwa, Centrum Informacyjne Senatu, Warszawa 2017. 3. Zdyb M., Stelmasiak J., Sikora K., System bezpieczeństwa i porządku publicznego, Wolters Kluwer SA, Warszawa 2015. 4. Rysz S.J, Zarządzanie kryzysowe zintegrowane, Difin, Warszawa 2020. 5. Ura E., Pieprzny S. (red.): Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2015. 6. Ściborek Z., Wiśniewski B., Kuc R.B., Dawidczyk A.: Bezpieczeństwo wewnętrzne. Podręcznik akademicki, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2015. 7. Garlicki L.: Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu, Wolters Kluwer, Warszawa 2017. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kupiecki R., Polskie sojusze 1918–2018. Teoria i doświadczenia, Sprawy Międzynarodowe 2018, nr 3. 2. Kitler W, System bezpieczeństwa narodowego RO – aspekty prawno-organizacyjne, WIEDZA OBRONNA, 2019, Vol. 268 No. 3. 3. Kitler W., System ochrony państwa i jego porządku konstytucyjnego, WIEDZA OBRONNA 2020, Vol. 271 No. 2. 4. Lubiewski P., Bezpieczeństwo państwa w ujęciu systemowym, ZN SGSP Nr 74/2/2020. 5. Ziobro J., Teoretyczne i praktyczne konteksty funkcjonowania ochotniczych straży pożarnych w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym, Część I i Część II, Difin, Warszawa 2019/2020. 6. Ura E., Pieprzny S. (red.): Służby i formacje mundurowe w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego, RS DRUK, Rzeszów 2010. 7. Biała Księga Bezpieczeństwa Narodowego, BBN 8. Konstytucja i inne akty normatywne regulujące sferę bezpieczeństwa RP oraz organizację i funkcjonowanie wybranych podmiotów funkcjonujących w systemie bezpieczeństwa państwa (ustawy, rozporządzenia, strategie, programy itp.).
-----	--	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Wykłady	Ćwiczenia

Udział w zajęciach	15		15	
Aktywność na zajęciach	15		15	
Przygotowanie do wykładów i ćwiczeń i zaliczenia końcowego	20		20	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50		50	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	1,4	0,6	1,4

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modulu (przedmiotu) System zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego – struktura, podmioty, zadania w odniesieniu do form zajęć						
Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	omawia pojęcie oraz elementy składowe system bezpieczeństwa państwa	Wykłady	odpowiedź ustna/ sprawdzian pisemny	EK-K_W02	P7S_WG	
EK-P_W02	wyjaśnia relacje pomiędzy poszczególnymi rodzajami bezpieczeństwa	Wykłady	odpowiedź ustna/ sprawdzian pisemny	EK-K_W02	P7S_WG	
EK-P_W03	charakteryzuje elementy systemu bezpieczeństwa państwa	Wykłady	odpowiedź ustna/ sprawdzian pisemny	EK-K_W02	P7S_WG	
EK-P_W04	omawia prakseologiczny model procesu zapewnienia bezpieczeństwa państwa	Wykłady	odpowiedź ustna/ sprawdzian pisemny	EK-K_W02	P7S_WG	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	analizuje przepływ strumieni informacyjno - decyzyjnych pomiędzy elementami systemu kierowania bezpieczeństwem państwa	Ćwiczenia	Odpowiedź ustna	EK-K_U03	P7S_UW	
EK-P_U02	analizuje i porównuje modele administracji bezpieczeństwa wewnętrznego w wybranych państwach	Ćwiczenia	Odpowiedź ustna	EK-K_U01	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						

EK-P_K01	wykazuje aktywność w doskonaleniu swojej wiedzy i umiejętności	Wykłady Ćwiczenia	Samoocena	EK-K_K02	P7S_KOK	
----------	--	----------------------	-----------	----------	---------	--

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Medycyna wypadków masowych i mnogich	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych / Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		BW.17.3.W BW.17.3.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia w III semestrze/ II roku studiów; • obowiązkowy do zaliczenia ca lego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Jarosław Sawka	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu udzielania pierwszej pomocy	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godzin Ćwiczenia – 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		Wykłady – 1 ECTS Ćwiczenia – 1 ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z organizacją pracy i kształtowanie właściwych zachowań osób w sytuacji wystąpienia zdarzeń masowych i mnogich; • przedstawienie roli i zadań służb mundurowych, ratownictwa medycznego oraz innych w zapobieganiu i likwidowaniu klęsk żywiołowych; • scharakteryzowanie roli funkcjonariusza publicznego w obliczu klęsk żywiołowych w Polsce i na Świecie. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny Ćwiczenia audytoryjne (gry symulacyjne, analiza przypadków)	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie na podstawie wyników uzyskanych z testu pisemnego.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie na podstawie wyników uzyskanych ze sprawdzianu praktycznego.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja pomocy medycznej w wypadkach masowych i mnogich. 2. Segregacja medyczna w wypadkach masowych i katastrofach. 3. Przedszpitalna pomoc medyczna w ognisku strat masowych poszkodowanych z objawami nagłego zatrzymania krążenia i oddychania. 4. Przedszpitalna pomoc medyczna w ognisku strat masowych poszkodowanych z obrażeniami poszczególnych okolic ciała. 5. Przedszpitalna pomoc medyczna w ognisku strat masowych poszkodowanych z mnogimi obrażeniami ciała (MOC). Obrażenia postrzałowe. 6. Działania instytucji zdrowia publicznego w wypadkach masowych. 7. Odkazanie (wstępne, techniki odkazania). 8. Katastrofy chemiczne – skażenie toksyczne środowiska. 9. Wypadki i katastrofy radiacyjne. Zespoły popromienne w stratach masowych i katastrofach. 10. Bioterroryzm. 11. Postępowanie w szczególnych rodzajach obrażeń podczas katastrof – urazy pediatryczne. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Specyfika wybranych obrażeń w wypadkach masowych – zespół zmiążdżenia, rany postrzałowe, obrażenia z podmuchu. 2. Działania ratownicze w sytuacjach specjalnych – katastrofy lotnicze, morskie, trzęsienie ziemi, lawiny, powodzie, katastrofy górnicze. 3. Ryzyko związane z dużymi zgromadzeniami ludzi. 4. Psychologiczne aspekty wypadku mnogiego. 5. Indywidualne i instytucjonalne metody przeciwdziałania stresowi oraz jego negatywnym skutkom. 6. Lotnicze Pogotowie Ratunkowe – zadania zespołów. 7. Informacja i komunikacja w zabezpieczeniu medycznym wypadków 8. Zatrucia – gazy bojowe i inne substancje, które mogą być wykorzystane jako broń chemiczna. 9. Etyka i aspekty prawne ratownika medycznego w miejscu wypadku. 10. Zagrożenia jądrowe, ochrona radiologiczna.

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny i rodzaje zdarzeń masowych i mnogich; • wymienia i opisuje procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach masowych i mnogich o różnych przyczynach i mechanizmach; • przedstawia etyczne aspekty postępowania ratowniczego w zdarzeniach masowych; • rozumie i omawia problemy kliniczne i psychologiczne człowieka w warunkach ekstremalnych.
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie na czym polega segregacja poszkodowanych pod kątem pilności udzielania pomocy (triage); • zna specyfikę prowadzenia medycznych czynności ratunkowe adekwatne do stanu poszkodowanych w zdarzeniach masowych dorosłych i dzieci; • potrafi przekazać niezbędne informacje do zespołów ratunkowych w zdarzeniach masowych i katastrofach.
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doskonalą wiedzę i umiejętności w zakresie zagadnień związanych z wypadkami z zachowaniem zasad etyki zawodowej.

18.	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Briggs S. M., Brinsfield K. H. (red.): Wczesne postępowanie medyczne w katastrofach. Podręcznik dla ratowników medycznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2007. 2. Jakubaszko J., Boznański A. (red.): Ratownik medyczny. Wyd. Górnicki, Wrocław 2007. 3. Kokot F. (red.): Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Wyd. PZWL 2003. 4. Plantz S. H., Adler J. N.: Medycyna ratunkowa. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2005. 5. Zawadzki A., Basiński A., Sosada K., Żurawiński W. (red.): Medycyna ratunkowa i katastrof. Wyd. PZWL, Warszawa 2007. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ciećkiewicz J., Benin-Goren O. (red.): Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych. Medycyna katastrof w zarysie. Wyd. Górnicki, Wrocław 2005. 2. Kocik J., Chomiczewski K., Szkoda M. T.: Bioterroryzm. Zasady postępowania lekarskiego. Wyd. PZWL, Warszawa 2002. 3. Klukowski K., Błady W.: Medycyna wypadków w transporcie. Wyd. PZWL, Warszawa 2005. 4. Kowalczyk M., Rump S., Kołaciński Z.: Medycyna katastrof chemicznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2004. 5. Strużyna J., Baumberg I (red.): Oparzenia w katastrofach i masowych zdarzeniach. Wyd. PZWL, Warszawa 2004.
-----	--	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Wykłady		Ćwiczenia	
Udział w zajęciach	15		15	
Aktywność w czasie zajęć	10		5	
Przygotowanie do zaliczenia końcowego	-		5	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25		25	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4	0,6	0,4

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu)
Medycyna wypadków masowych i mnogich w odniesieniu do form zajęć**

Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich **
WIEDZA						
EK-P_W01	omawia przyczyny i rodzaje zdarzeń masowych i mnogich	Wykłady	test pisemny	EK-K_W08	P7S_WG	
EK-P_W02	wymienia i opisuje procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach masowych i mnogich o różnych przyczynach i mechanizmach	Wykłady	test pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
EK-P_W03	przedstawia etyczne aspekty postępowania ratowniczego w zdarzeniach masowych	Wykłady	test pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
EK-P_W04	rozumie i omawia problemy kliniczne i psychologiczne człowieka w warunkach ekstremalnych	Wykłady	test pisemny	EK-K_W04	P7S_WK	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	wie na czym polega segregacja poszkodowanych pod kątem pilności udzielania pomocy (triage)	Ćwiczenia	sprawdzian praktyczny	EK-K_U011	P7S_UW	
EK-P_U02	zna specyfikę prowadzenia medycznych czynności ratunkowe adekwatne do stanu poszkodowanych w zdarzeniach masowych dorosłych i dzieci	Ćwiczenia	sprawdzian praktyczny	EK-K_U013	P7S_UW	
EK-P_U03	potrafi przekazać niezbędne informacje do zespołów ratunkowych w zdarzeniach masowych i katastrofach	Ćwiczenia	sprawdzian praktyczny	EK-K_U10	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	doskonali wiedzę i umiejętności w zakresie zagadnień związanych z wypadkami z zachowaniem zasad etyki zawodowej.	wykłady	test pisemny	EK-K_K02	P7S_KK	

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Planowanie, zarządzanie jakością i ciągłością działania w bezpieczeństwie wewnętrznym	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych - Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		BW.18.3.W BW.18.3.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III semestru/ II roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr inż. Bogdan Kołcz	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nią osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Wybrane treści przedmiotów: Bezpieczeństwo ustrojowe państwa, Teorie bezpieczeństwa, Zagrożenia naturalne bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godzin Ćwiczenia – 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 2 ECTS Ćwiczenia – 1 ECTS	

13.	Założenia i cele modułu/ przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyposażenie studentów w wiedzę na temat sposobów optymalnego przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa wewnętrznego i minimalizowania skutków materializacji tych zagrożeń za sprawą właściwego planowania i zarządzania działaniami oraz zapewnienia im ciągłości; • kształtowanie u potencjalnych funkcjonariuszy instytucji (organizacji, formacji) delegowanych do tych zadań umiejętności i gotowości do podejmowania działań praktycznych, profilaktycznych i zapobiegawczych adekwatnych do identyfikowanych zagrożeń i ryzyka ich materializacji.
14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykłady: wykład informacyjny, wykład problemowy z wykorzystaniem narzędzi multimedialnych.</p> <p>Ćwiczenia: metoda ćwiczeniowa, metoda problemowa, giełda pomysłów, metoda sytuacyjna z użyciem symulacyjnej gry decyzyjnej</p>
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Zaliczenie wykładów: Egzamin (E) – wykłady w III semestrze.</p> <p>Egzamin pisemny zawierający pytania otwarte i/lub zamknięte, odnoszące się do treści wykładowych oraz we wskazanych źródłach i formułowane zgodnie z treścią efektu kształcenia z zakresu wiedzy.</p> <p>Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń na ocenę pozytywną.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie z oceną na podstawie wyników uzyskanych z symulacyjnej gry decyzyjnej, wykonanych zadań zespołowych (praktycznych) i aktywności w trakcie zajęć (indywidualnej i/lub grupowej), odnoszących się do odpowiednich treści.</p>

16.

Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji

Tematy wykładów:

1. Planowanie w zarządzaniu bezpieczeństwem wewnętrznym. Identyfikacja zagrożeń (potencjalnych zdarzeń niepożądanych).
2. Szacowanie ryzyka wystąpienia zdarzeń niepożądanych. Prognozowanie zagrożeń. Określanie sposobów postępowania wobec zidentyfikowanych sytuacji ryzyka.
3. Cele strategiczne, taktyczne, operacyjne. Planowanie strategiczne, taktyczne, operacyjne.
4. Zarządzanie jakością w bezpieczeństwie wewnętrznym. Pojęcie jakości: metody zarządzania jakością; systemy zapewniania jakości.
5. Kontrola jako instrument weryfikacji jakości i jej poprawy: kontrola operacyjna, kontrola finansowa, kontrola strukturalna, kontrola strategiczna.
6. Zarządzanie ciągłością działania przy wykorzystaniu zdarzenia z symulacyjnej gry decyzyjnej
7. Utrzymanie ciągłości działania w przypadku podmiotów delegowanych do zapewniania bezpieczeństwa wewnętrznego przy zastosowaniu symulacyjnego zdarzenia w grze decyzyjnej
8. Planowanie reagowania, reagowanie i ograniczanie strat przy wykorzystaniu praktycznej gry decyzyjnej.

Tematy ćwiczeń:

1. Planowanie działań w wybranych instytucjach (służbach, formacjach) z obszaru bezpieczeństwa wewnętrznego, np.: Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, Jednostkach Państwowego Ratownictwa Medycznego.
2. Zarządzanie jakością w wybranych podmiotach z obszaru bezpieczeństwa wewnętrznego, np.: Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, Jednostkach Państwowego Ratownictwa Medycznego.
3. Zarządzanie ciągłością działania w wybranych organizacjach z obszaru bezpieczeństwa wewnętrznego, np.: Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, Jednostkach Państwowego Ratownictwa Medycznego.
4. Praktyczne ćwiczenia z zastosowaniem interaktywnych symulacyjnych gier decyzyjnych obejmujące:
 - a) planowanie działań we wskazanych terytorialnie jednostkach, podmiotach przewidzianych do ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego
 - b) symulację zarządzania ciągłością działania w określonych terytorialnie jednostkach, służbach/formacjach
 - c) zarządzanie informacją podczas sytuacji kryzysowej.

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna zasady i metody właściwego planowania i zarządzania działaniami oraz zapewnienia im ciągłości postępowania przez instytucje odpowiedzialne za bezpieczeństwo wewnętrzne służące efektywnemu zapobieganiu i przeciwdziałaniu zagrożeniom tego bezpieczeństwa oraz minimalizowaniu negatywnych skutków ich materializacji,
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> stosuje efektywne sposoby przeciwdziałania zidentyfikowanym zagrożeniom bezpieczeństwa wewnętrznego, uwzględniając proces planowania i zarządzania ciągłością działania
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje aktywność w doskonaleniu swojej wiedzy i umiejętności.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> R. W. Griffin: Podstawy zarządzania organizacjami, wyd. 3, WN PWN, Warszawa 2017. Szymonik: Inżynieria bezpieczeństwa systemów logistycznych, Difin, Warszawa 2016. W. Skomra (red.): Metody oceny ryzyka na potrzeby systemu zarządzania kryzysowego RP, SGSP, Bel Studio, Warszawa 2015. D. Wróblewski (red.): Zarządzanie ryzykiem. Przegląd wybranych metodyk, CBBOP-PIB, Józefów 2015. J. Falecki: Organizacja gier decyzyjnych w zarządzaniu kryzysowym, Sosnowiec 2015. E. Jarysz-Kamińska: Ocena ryzyka jako element zarządzania bezpieczeństwem, „Logistyka” 2013, nr 6. M. Lisiecki: Jakość w zarządzaniu bezpieczeństwem obywateli, KUL, Lublin 2009. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> J. S. Chełchowski: Systemy zarządzania jakością w instytucjach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne na przykładzie służby zdrowia resortu spraw wewnętrznych w Polsce, WSPol, Szczytno 2013. M. Lisiecki: Sprawność zarządzania organizacjami publicznymi funkcjonującymi na rzecz bezpieczeństwa obywateli, „Studia Ekonomiczne” 2013, nr 168. T. T. Kaczmarek: Zarządzanie ryzykiem. Ujęcie interdyscyplinarne, Difin, Warszawa 2010, e-book. 4. M. Bugdol: Zarządzanie jakością w urzędach administracji publicznej. Teoria i praktyka, wyd. 2, Difin, Warszawa 2011.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta
(udział w zajęciach, aktywność,

Obciążenie studenta [h]

przygotowanie sprawozdania, itp.)	Wykłady		Ćwiczenia	
Udział w zajęciach	15		15	
Przygotowanie do egzaminu/ zaliczenia	35		5	
Przygotowanie do ćwiczeń	-		5	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50		25	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	1,4	0,6	0,4

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) Planowanie, zarządzanie jakością i ciągłością działania w bezpieczeństwie wewnętrznym w odniesieniu do form zajęć						
Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	zna zasady i metody postępowania przez instytucje odpowiedzialne za bezpieczeństwo wewnętrzne służące efektywnemu zapobieganiu i przeciwdziałaniu zagrożeniom tego bezpieczeństwa oraz minimalizowaniu negatywnych skutków ich materializacji	Wykłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W02 EK-K_W03	P7S_WG	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	stosuje efektywne sposoby przeciwdziałania zidentyfikowanym zagrożeniom bezpieczeństwa wewnętrznego, uwzględniając towarzyszące uwarunkowania	Ćwiczenia	zadanie praktyczne (gry decyzyjne)	EK-K_U03	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	wykazuje aktywność w doskonaleniu swojej wiedzy i umiejętności	Wykłady Ćwiczenia	zadanie praktyczne (gry decyzyjnej)	EK-K_K02	P7S_KK	

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Bezpieczeństwo cyberprzestrzeni	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych - Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		BW.19.4.W BW.19.4.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia II semestru/ I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Grzegorz Matyniak	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Wybrane treści przedmiotów: Bezpieczeństwo ustrojowe państwa, Ochrona danych osobowych, Ochrona informacji niejawnych	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godzin Ćwiczenia – 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 1 ECTS Ćwiczenia – 1 ECTS	

		<p>Celem przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówienie podstawowych pojęć związanych z cyberprzestrzenią i cyberprzestępczością, scharakteryzowanie typów czynów przestępczych (z odniesieniem do obowiązujących regulacji prawnych), • zapoznanie ze zjawiskami nasilających się w związku z rozwojem środowiska tzw. cyberprzestrzeni i z przeprowadzaniem za pomocą jej instrumentów szeregu czynności (z obszaru gospodarki, polityki, administracji, twórczości naukowej oraz artystycznej itp.), • dostarczenie wiedzy na temat środowiska, jakim jest cyberprzestrzeń, jej właściwości, które sprawiają, że jest to przestrzeń sprzyjająca czynom przestępnym o charakterze kryminalnym, jak i gospodarczym, • poznanie statystyk i prognoz tych zagadnień oraz planowanie przeciwdziałania (zapobiegania, zwalczania) cyberprzestępczości, • wyposażenie w umiejętność wykorzystania pozyskiwanej wiedzy do rozwiązywania problemów z zakresu bezpieczeństwa cyberprzestrzeni.
13.	Metody dydaktyczne	<p>Wykłady: wykład konwersatoryjny (informacyjno-problemowy), tj. z elementami dialogu z uczestnikami zajęć (słuchaczami), z wykorzystaniem narzędzi multimedialnych i/lub pomocy tradycyjnych.</p> <p>Ćwiczenia: metoda ćwiczeniowa (tradycyjna), metoda ćwiczeń praktycznych (rozwiązywanie problemów), studium przypadku – do realizacji w ramach pracy indywidualnej i/lub zespołowej.</p>
14.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (ZO) – wykłady w II semestrze.</p> <p><u>Wymagania wykład:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * obecność co najmniej w 50% zajęć wykładowych * test zaliczeniowy pisemny (test lub praca opisowa w zależności od prowadzącego przedmiot) z całości treści przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach * w przypadku IOZ konieczność zaliczenia pisemnego wszystkich tematów objętych wykładami <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w II semestrze.</p> <p><u>Wymagania ćwiczenia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * <u>obowiązkowa obecność na ćwiczeniach, a w przypadku absencji konieczność zaliczenia tematów ćwiczeń na konsultacjach</u> * <u>w przypadku IOZ obecność na poziomie 50% zajęć oraz konieczność zaliczenia pisemnego tematów ćwiczeniowych</u> * aktywność podczas zadań problemowych indywidualnych oraz zespołowych wykonywanych podczas ćwiczeń, praca zaliczeniowa na zadany przez prowadzącego temat związany z przedmiotem

15.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do tematyki przedmiotu. Tryb i zasady zaliczenia oraz egzaminu – 1 godzina 2. Geneza oraz pojęcie cyberprzestrzeni – 1 godzina 3. Bezpieczeństwo cyberprzestrzeni – 1 godzina 4. Pojęcie cyberprzestępstwa. Typologia cyberprzestępstw – 2 godziny 5. Cyberprzestępstwo a prawo karne i prawo cywilne – z uwzględnieniem regulacji polskich – 4 godziny 6. Charakterystyka współczesnej cyberprzestępczości – 3 godziny 7. Rozmiary i struktura cyberprzestępczości w Polsce i na świecie: stan obecny i prognozowany – 1 godziny 8. Zapobieganie cyberprzestępczości. – 1 godzina 9. Efekt CSI Cyber – 1 godzina <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznawanie podstawowych cech świadczących o ataku cyberprzestępczym – analiza przypadków – 2 godziny 2. Współczesna kryminalistyka a dowody cyberprzestępstw -3 godziny 3. Najpopularniejsze metody działania współczesnych cyberprzestępców – analiza przypadków - 4 godziny 4. Medialne przykłady cyberprzestępstw i ich analiza pod kątem zapobiegania – studia przypadków -4 godziny 5. Identyfikowanie cyberprzestępstw, gromadzenie materiału dowodowego z wykorzystaniem metod kryminalistycznych i podejmowanie ewentualnych działań zapobiegawczych – 2 godziny 						
16.	Zamierzone efekty kształcenia*	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="336 1120 555 1346">Wiedza</td> <td data-bbox="555 1120 1543 1346"> <p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje działania (zachowania) człowieka (ich uwarunkowania, mechanizmy i procedury) w środowisku cyberprzestrzeni, ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk o charakterze przestępczym. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="336 1346 555 1843">Umiejętności</td> <td data-bbox="555 1346 1543 1843"> <p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje zagrożenia związane ze środowiskiem cyberprzestrzeni (w szczególności natury przestępnej), potrafi je zinterpretować, wyjaśnić ich uwarunkowania i możliwe konsekwencje, • określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom o charakterze przestępnym przejawiającym związek ze środowiskiem cyberprzestrzeni, odwołując się do zasad profesjonalnego postępowania i uwzględniając specyfikę przedmiotowego środowiska, • kieruje samodzielnie rozwojem kompetencji swoich oraz osób ze swego otoczenia w celu realizacji zadań z zakresu zapobiegania cyberprzestępczości. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="336 1843 555 1989">Kompetencje społeczne</td> <td data-bbox="555 1843 1543 1989"> <p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogłębia wiedzę i umiejętności w zakresie zapobiegania zjawiskom przestępczości w cyberprzestrzeni. </td> </tr> </table>	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje działania (zachowania) człowieka (ich uwarunkowania, mechanizmy i procedury) w środowisku cyberprzestrzeni, ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk o charakterze przestępczym. 	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje zagrożenia związane ze środowiskiem cyberprzestrzeni (w szczególności natury przestępnej), potrafi je zinterpretować, wyjaśnić ich uwarunkowania i możliwe konsekwencje, • określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom o charakterze przestępnym przejawiającym związek ze środowiskiem cyberprzestrzeni, odwołując się do zasad profesjonalnego postępowania i uwzględniając specyfikę przedmiotowego środowiska, • kieruje samodzielnie rozwojem kompetencji swoich oraz osób ze swego otoczenia w celu realizacji zadań z zakresu zapobiegania cyberprzestępczości. 	Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogłębia wiedzę i umiejętności w zakresie zapobiegania zjawiskom przestępczości w cyberprzestrzeni.
Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje działania (zachowania) człowieka (ich uwarunkowania, mechanizmy i procedury) w środowisku cyberprzestrzeni, ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk o charakterze przestępczym. 							
Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje zagrożenia związane ze środowiskiem cyberprzestrzeni (w szczególności natury przestępnej), potrafi je zinterpretować, wyjaśnić ich uwarunkowania i możliwe konsekwencje, • określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom o charakterze przestępnym przejawiającym związek ze środowiskiem cyberprzestrzeni, odwołując się do zasad profesjonalnego postępowania i uwzględniając specyfikę przedmiotowego środowiska, • kieruje samodzielnie rozwojem kompetencji swoich oraz osób ze swego otoczenia w celu realizacji zadań z zakresu zapobiegania cyberprzestępczości. 							
Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogłębia wiedzę i umiejętności w zakresie zapobiegania zjawiskom przestępczości w cyberprzestrzeni. 							

Literatura podstawowa:

1. Hołyst B.: Kryminalistyka, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2017.
2. Hołyst B.: Kryminologia, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2017.
3. T.R. Aleksandrowicz.: Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni ze stanowiska prawa międzynarodowego, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2016, nr 15(8), s. 11-28.
4. Jarosz I. i wsp.: System bezpieczeństwa cyberprzestrzeni RP, NASK/CERT Polska 2015.
5. Kosiński J.: Paradygmaty cyberprzestępczości, Difin, Warszawa 2015.
6. Gruza E., Goc M., Moszczyński J.: Kryminalistyka – czyli rzecz o metodach śledczych, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008, s. 61-77 (rozdział Informatyka kryminalistyczna).
7. Raporty o stanie bezpieczeństwa cyberprzestrzeni RP za lata 2010-2018 lub nowsze, www.cert.gov.pl.

Literatura uzupełniająca:

1. Białkowski M: Ocena prawna i kryminalistyczna przestępczości komputerowej, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2016.
2. Stojer-Polańska J: Kryminalistyka w mediach. Wpływ seriali kryminalnych na postępowanie karne, Wydawnictwo Naukowe Silva Rerum, Poznań 2016.
3. Goodman M.: Zbrodnie przyszłości, Helion, Gliwice 2016.
4. Kosiński J.(red.): Internetowe naruszenia własności intelektualnej, WSPol, Szczytno 2016.
5. Lach A.: Karnopravna reakcja na zjawisko kradzieży tożsamości, Wolters Kluwer, Warszawa 2015.

17.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Wykłady		Ćwiczenia	
Udział w zajęciach	15		15	
Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia końcowego	10		5	
Przygotowanie do ćwiczeń	-		5	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25		25	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4	0,6	0,4

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu)
Bezpieczeństwo cyberprzestrzeni w odniesieniu do form zajęć

Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszaruowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	opisuje działania (zachowania) człowieka (ich uwarunkowania, mechanizmy i procedury) w środowisku cyberprzestrzeni, ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk o charakterze przestępczym	Wykłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W04	P7S_WK	
UMIĘJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	identyfikuje zagrożenia związane ze środowiskiem cyberprzestrzeni (w szczególności natury przestępnej), potrafi je zinterpretować, wyjaśnić ich uwarunkowania i możliwe konsekwencje	Ćwiczenia	odpowiedź ustna	EK-K_U01	P7S_UW	
EK-P_U02	określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom o charakterze przestępnym przejawiającym związek ze środowiskiem cyberprzestrzeni, odwołując się do zasad profesjonalnego postępowania i uwzględniając specyfikę przedmiotowego środowiska	Ćwiczenia	odpowiedź ustna	EK-K_U03	P7S_UW	
EK-P_U03	kieruje samodzielnie rozwojem kompetencji swoich oraz osób ze swego otoczenia w celu realizacji zadań z zakresu zapobiegania cyberprzestępczości	Ćwiczenia	odpowiedź ustna	EK-K_U07 EK-K_U08	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	pogłębia wiedzę i umiejętności w zakresie zapobiegania zjawiskom przestępczości w cyberprzestrzeni	Ćwiczenia	samoocena	EK-K_K02	P7S_KK	

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Logistyka w bezpieczeństwie wewnętrznym	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		BW.20.4.W BW.20.4.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia IV semestru/ II roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Grzegorz Matyniak	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Wybrane treści przedmiotów: Teorie bezpieczeństwa Zagrożenia naturalne bezpieczeństwa wewnętrznego państwa Bezpieczeństwo ustrojowe państwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godzin Ćwiczenia – 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 1 ECTS Ćwiczenia – 1 ECTS	

13.	Założenia i cele modułu/ przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi pojęciami z zakresu logistyki w zapewnieniu bezpieczeństwa wewnętrznego; • omówienie zasad i sposobów zabezpieczenia sił i środków (także finansowych) adekwatnych do rozmiarów i charakteru populacji oraz środowisk, wobec których takie działania są podejmowane w zakresie działań ochronnych i ratowniczych; • zapoznanie z procedurami logistycznymi stosowanymi w sytuacjach kryzysowych; • wprowadzenie w procedury planistyczno-organizacyjne kolejnych zadań ochronnych i ratowniczych w obliczu klęsk żywiołowych i w ramach zarządzania kryzysowego.
14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykłady: wykład informacyjny i problemowy, z wykorzystaniem narzędzi multimedialnych i/lub pomocy tradycyjnych.</p> <p>Ćwiczenia: metoda ćwiczeniowa (tradycyjna), metoda przypadku, metoda sytuacyjna – do realizacji w ramach pracy indywidualnej i/lub zespołowej studentów.</p>
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie z oceną (ZO) – wykłady w IV semestrze.</p> <p><u>Wymagania wykład:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * obecność co najmniej w 50% zajęć wykładowych * test zaliczeniowy pisemny (test lub praca opisowa w zależności od prowadzącego przedmiot) z całości treści przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach <u>* w przypadku IOZ konieczność zaliczenia pisemnego wszystkich tematów objętych wykładami</u> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w IV semestrze.</p> <p><u>Wymagania ćwiczenia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * <u>obowiązkowa obecność na ćwiczeniach, a w przypadku absencji konieczność zaliczenia tematów ćwiczeń na konsultacjach</u> * <u>w przypadku IOZ obecność na poziomie 50% zajęć oraz konieczność zaliczenia pisemnego tematów ćwiczeniowych</u> * <u>aktywność podczas zadań problemowych indywidualnych oraz zespołowych wykonywanych podczas ćwiczeń, praca zaliczeniowa na zadany przez prowadzącego temat związany z przedmiotem</u>

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe pojęcia z zakresu logistyki. 2. Logistyka, a bezpieczeństwo. Cele logistyki w bezpieczeństwie. Procesy logistyczne w bezpieczeństwie. Budżetowanie zadaniowe w logistyce bezpieczeństwa. 3. Charakterystyka systemów logistycznych w wybranych podmiotach bezpieczeństwa wewnętrznego. Logistyka w Policji. Logistyka w Straży Granicznej. Logistyka w Straży Pożarnej. 4. Logistyka w formacjach obronnych w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praktyczne aspekty logistyki w bezpieczeństwie wewnętrznym: <ul style="list-style-type: none"> • Gromadzenie i magazynowanie zapasów i środków w celach związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa wewnętrznego. • Planowanie i organizacja dystrybucji zasobów materiałowo-technicznych w stanach zagrożenia. • Planowanie i organizacja zabezpieczenia socjalno-bytowego ludności w stanach zagrożenia. • Planowanie i organizacja ewakuacji osób i dóbr materialnych w stanach zagrożeń i klęsk żywiołowych. • Procedury zarządzania logistyką w stanach zagrożeń i klęsk żywiołowych. 2. Logistyka zarządzania kryzysowego: <ul style="list-style-type: none"> • Zadania systemu zarządzania logistycznego. • Organizacja systemu zarządzania logistycznego w sytuacjach kryzysowych. • Kalkulowanie potrzeb zasileniowych w zarządzaniu kryzysowym.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna zagadnienia logistyki jako systemu procesów pozyskiwania, gromadzenia i dystrybucji/rozmieszczania sił osobowych i środków materialnych zapewniających realizację celów związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym.
Umiejętności		<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa działania planistyczne, organizacyjne i z zakresu zarządzania logistycznego stanowiące podstawę/wsparcie/uzupełnienie działań ochronnych i ratowniczych w obliczu zagrożeń bezpieczeństwa podmiotowego i przedmiotowego oraz w sytuacjach kryzysowych. 	
Kompetencje społeczne		<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogłębia wiedzę i umiejętności w zakresie działań logistycznych w bezpieczeństwie wewnętrznym. 	

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szymonik, I. Nowak: Współczesna logistyka, Difin, Warszawa 2018. 2. Stęplewski: Podstawy logistyki bezpieczeństwa, Difin, Warszawa 2016. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A. Szymonik: Inżynieria bezpieczeństwa systemów logistycznych, Difin, Warszawa 2016. 2. S. Dworecki: Logistyka w zarządzaniu bezpieczeństwem cywilnym, SGSP, Warszawa 2012. 3. R. Grocki: Zarządzanie kryzysowe. Dobre praktyki, Difin, Warszawa 2012 4. W. Nowak, E. Nowak: Podstawy logistyki w sytuacjach kryzysowych z elementami zarządzania logistycznego, Społeczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania, Łódź – Warszawa 2009.
------------	---	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Wykłady		Ćwiczenia	
Udział w zajęciach	15		15	
Przygotowanie do egzaminu i zaliczenia końcowego	10		5	
Przygotowanie do ćwiczeń			5	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25		25	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4	0,6	0,4

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) Logistyka w bezpieczeństwie wewnętrznym w odniesieniu do form zajęć						
Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszaruowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	zna zagadnienia logistyki jako systemu procesów pozyskiwania, gromadzenia i dystrybucji/rozmieszczania sił osobowych i środków materialnych zapewniających realizację celów związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym	Wykłady	odpowiedź ustna/ sprawdzian pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
UMIEJĘTNOŚCI						

EK-P_U01	określa działania planistyczne, organizacyjne i z zakresu zarządzania logistycznego stanowiące podstawę/wsparcie/uzupełnienie działań ochronnych i ratowniczych w obliczu zagrożeń bezpieczeństwa podmiotowego i przedmiotowego oraz w sytuacjach kryzysowych	Ćwiczenia	zadanie praktyczne / aktywność	EK-K_U04	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	pogłębia wiedzę i umiejętności w zakresie działań logistycznych w bezpieczeństwie wewnętrznym	Ćwiczenia	zadanie praktyczne / aktywność	EK-K_K02	P7S_KK	

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Zintegrowane zarządzanie kryzysowe	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych / Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		BW.21.4.W BW.21.4.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia IV semestru/ II roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr hab. Stanisław Rysz	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Wybrane treści przedmiotów: Teorie bezpieczeństwa Bezpieczeństwo transgraniczne i współpraca międzynarodowa Planowanie, zarządzanie jakością i ciągłością działania w bezpieczeństwie wewnętrznym	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godzin Ćwiczenia – 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 2 ECTS Ćwiczenia – 1 ECTS	
13.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie sytuacji kryzysowych i systemu zarządzania kryzysowego w postaci zintegrowanej w warunkach polskich, w tym tworzących go podmiotów oraz warunkujących jego funkcjonowanie regulacji/procedur, instrumentów i metod postępowania; • ocena ryzyka wystąpienia i materializacji zagrożeń wymuszających podejmowanie działań z zakresu zarządzania kryzysowego; • identyfikowanie zagrożeń zdolnych wywołać sytuacje o charakterze kryzysowym z uwzględnieniem uwarunkowań typowych dla subregionu sanockiego i/lub województwa podkarpackiego. 	

14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykłady: wykład informacyjny, wykład problemowy z wykorzystaniem narzędzi multimedialnych.</p> <p>Ćwiczenia: metoda ćwiczeniowa, metoda problemowa, giełda pomysłów, metoda sytuacyjna lub studium przypadku.</p>
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Zaliczenie wykładów: Egzamin (E) – wykłady w IV semestrze.</p> <p>Egzamin ustny lub pisemny, pytania otwarte i/lub (w ramach egzaminu pisemnego) zamknięte, odnoszące się do treści wykładowych oraz we wskazanych źródłach i formułowane zgodnie z treścią efektu kształcenia z zakresu wiedzy.</p> <p>Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń na ocenę pozytywną.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w IV semestrze.</p> <p>Zaliczenie na podstawie wyników wykonanych zadań zespołowych (praktycznych) i aktywności w trakcie zajęć (indywidualnej i/lub grupowej), odnoszących się do odpowiednich treści i efektów kształcenia.</p>

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definicja kryzysu, sytuacji kryzysowej i charakterystyka kryzysów oraz sytuacji kryzysowych występujących w Polsce. 2. Pojęcie, zakres i podstawy prawne zarządzania kryzysowego. 3. Specyfika struktury organizacyjnej i podmiotów uczestniczących w zarządzaniu kryzysowym w Polsce – klaster zarządzania kryzysowego; 4. Metoda zarządzania kryzysowego przez cele. 5. Informatyczne wsparcie zarządzania kryzysowego. 6. Analiza ryzyka jako podstawa optymalizacji zarządzania kryzysowego. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kryzysy i sytuacje kryzysowe typowe dla województwa podkarpackiego i subregionu sanockiego. 2. System regulacji prawnych istotnych dla praktyki zarządzania kryzysowego: analiza i próba oceny stopnia kompletności i spójności. 3. Klaster zarządzania kryzysowego z perspektywy miasta Sanoka, gminy wiejskiej Sanok i powiatu sanockiego. 4. Metoda zarządzania kryzysowego przez cele z punktu widzenia sanockich samorządów: gminy miejskiej, gminy wiejskiej i powiatu. 5. Nowe technologie w zarządzaniu kryzysowym – przypadek województwa podkarpackiego. 6. Wybrane metody oceny ryzyka na potrzeby systemu zarządzania kryzysowego. 7. Zastosowanie regulacji prawnych z zakresu zarządzania kryzysowego w wybranych sytuacjach kryzysowych typowych dla regionu podkarpackiego bądź subregionu sanockiego. 8. Konfiguracje sił i środków w sytuacjach kryzysowych charakterystycznych dla subregionu sanockiego w ramach integracji zarządzania kryzysowego przez cele. 9. Zarządzanie ryzykiem w systemie zarządzania kryzysowego w subregionie sanockim.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	<p>Wiedza</p> <hr/> <p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia i fakty z zakresu sytuacji kryzysowych, charakterystycznych dla Polski, • charakteryzuje system zarządzania kryzysowego w Polsce, w tym wykorzystywane w jego ramach procedury, metody i narzędzia. <p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje kryzysy i sytuacje kryzysowe charakterystyczne dla województwa podkarpackiego, w szczególności dla subregionu sanockiego, i odnosi do nich pod względem kompetencyjnym instytucje oraz formacje/służby odpowiedzialne za przeciwdziałanie tego typu zjawiskom/zdarzeniom, • szacuje skalę zagrożeń i określa adekwatne sposoby przeciwdziałania ich skutkom.

		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogłębia wiedzę i umiejętności z zakresu zarządzania kryzysowego w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W. Skomra: Panowanie nad ryzykiem w ramach publicznego zarządzania kryzysowego, BEL Studio, Warszawa 2018. 2. J. Wojnarowski, S., Wojnarowska-Szpuca: Procedury zarządzania kryzysowego w sytuacjach zagrożeń niemilitarnych, Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Biznesu, Dąbrowa Górnicza 2017. 3. K.R. Zieliński: Ochrona ludności. Zarządzanie kryzysowe, Difin, Warszawa 2017 4. S. J. Rysz: Zarządzanie kryzysowe zintegrowane, Difin, Warszawa 2016. 5. K. Sienkiewicz-Małyjurek, F. R. Krynojewski: Zarządzanie kryzysowe w administracji publicznej: zarządzanie bezpieczeństwem, wyd. 2 zaktual., Difin, Warszawa 2016. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. S. J. Rysz: Ostrzeżenie, alarmowanie, powiadamianie ratunkowe, Difin, Warszawa 2017. 2. W. Skomra (red.): Metody oceny ryzyka na potrzeby systemu zarządzania kryzysowego RP, SGSP, Bel Studio, Warszawa 2015. 3. D. Wróblewski (red.): Zarządzanie ryzykiem. Przegląd wybranych metodyk, CNBOP-PIB, Józefów 2015. 4. M. Kopczewski, M. Kryłowicz, S. Niedźwiecki (red.): Zarządzanie kryzysowe jako element systemu bezpieczeństwa narodowego: miejsce i rola służb ratowniczych, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa, Poznań 2015. 5. R. Kuriata: Zarządzanie kryzysowe elementem bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie. Filia Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Piotrków Trybunalski 2014. 6. E. Ura, S. Pieprzny, J. Jedynak: Rola i znaczenie zarządzania kryzysowego w systemie bezpieczeństwa państwa, RS Druk Drukarnia Wydawnictwo, Rzeszów 2013.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Wykłady		Ćwiczenia	
Udział w zajęciach	15		15	
Przygotowanie do egzaminu/ zaliczenia końcowego	35		5	
Przygotowanie do ćwiczeń	-		5	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50		25	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim	samodzielna praca	z bezpośrednim	samodzielna praca

	udziałem nauczyciela akademickiego	studenta	udziałem nauczyciela akademickiego	studenta
	0,6	1,4	0,6	0,4

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) Zintegrowane zarządzanie kryzysowe w odniesieniu do form zajęć

Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	zna pojęcia i fakty z zakresu sytuacji kryzysowych, charakterystycznych dla Polski	Wykłady	odpowiedź ustna/ sprawdzian pisemny	EK-K_W02	P7S_WG	
EK-P_W02	charakteryzuje system zarządzania kryzysowego w Polsce, w tym wykorzystywane w jego ramach procedury, metody i narzędzia	Wykłady	odpowiedź ustna/ sprawdzian pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	identyfikuje kryzysy i sytuacje kryzysowe charakterystyczne dla województwa podkarpackiego, w szczególności dla subregionu sanockiego, i odnosi do nich pod względem kompetencyjnym instytucje oraz formacje/służby odpowiedzialne za przeciwdziałanie tego typu zjawiskom/zdarzeniom	Ćwiczenia	zadanie praktyczne / aktywność	EK-K_U03	P7S_UW	
EK-P_U02	szacuje skalę zagrożeń i określa adekwatne sposoby przeciwdziałania ich skutkom	Ćwiczenia	zadanie praktyczne / aktywność	EK-K_U03	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	pogłębia wiedzę i umiejętności z zakresu zarządzania kryzysowego w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego	Ćwiczenia	zadanie praktyczne / aktywność	EK-K_K01	P7S_KK	

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Komunikacja społeczna i media w bezpieczeństwie	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych / Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		BW.22.4.W BW.22.4.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia IV semestru/ II roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Grzegorz Matyniak	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Wybrane treści z przedmiotów: Teorie bezpieczeństwa Zagrożenia naturalne bezpieczeństwa wewnętrznego państwa Bezpieczeństwo ustrojowe państwa Metodologia badań nad bezpieczeństwem	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godzin Ćwiczenia – 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 1 ECTS Ćwiczenia – 1 ECTS	

13.	Cele i założenia modułu/ przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznanie podstawowych pojęć tj. „komunikacja społeczna” i „media” oraz ich wzajemnych relacji; • charakterystyka roli mediów w procesie komunikacji społecznej w kształtowaniu poczucia bezpieczeństwa (wymiar subiektywny) i bezpieczeństwa realnego (wymiar obiektywny); • przedstawienie sposobów prezentowania w procesie komunikacji społecznej, w szczególności w mediach, problematyki bezpieczeństwa; • zaprezentowanie mediów, jako instrumentu wykorzystywanego w kształtowaniu bezpieczeństwa/poczucia bezpieczeństwa (w sensie pozytywnym i negatywnym); • identyfikowanie stanu i poczucia bezpieczeństwa na podstawie analizy przekazów medialnych; • wykorzystanie procesu komunikacji społecznej i mediów w zapewnianiu bezpieczeństwa/poczucia bezpieczeństwa i w rozwiązywaniu problemów z zakresu bezpieczeństwa; • wzbudzenie gotowości do podejmowania działań kształtujących bezpieczeństwo/poczucie bezpieczeństwa w oparciu o mechanizmy komunikacji społecznej (media).
14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykłady: wykład informacyjny i problemowy z wykorzystaniem prezentacji, plików multimedialnych.</p> <p>Ćwiczenia: metoda ćwiczeniowa (tradycyjna); metoda problemowa; studium przypadku, metoda sytuacyjna.</p>
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w IV semestrze.</p> <p>Zaliczenie pisemne obejmujące zakres wiedzy dotyczący znajomości tematyki przedmiotu.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w IV semestrze.</p> <p>Zaliczenie na podstawie wyników wykonanych zadań praktycznych indywidualnych i zespołowych.</p>

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Komunikacja społeczna a media: definicje pojęć, desygnaty i ich relacje. 2. Bezpieczeństwo a poczucie bezpieczeństwa: pojęcia, ich wskaźniki i relacje. 3. Komunikacja społeczna i media a bezpieczeństwo i poczucie bezpieczeństwa (na przykładzie krajowej mapy zagrożeń bezpieczeństwa). 4. Przestępczość i inne patologie społeczne a komunikacja społeczna i media. 5. Terroryzm a komunikacja społeczna i media. 6. Komunikacja społeczna i media w sytuacji kryzysowej. 7. Komunikacja społeczna a bezpieczeństwo/poczucie bezpieczeństwa w świetle teorii sekurytyzacji i paniki moralnej. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zadania rzeczników służb mundurowych oraz cywilnych odpowiedzialnych za zapewnianie bezpieczeństwa/poczucia bezpieczeństwa na przykładzie wybranych podmiotów. 2. Stan bezpieczeństwa a poczucie bezpieczeństwa wybranych populacji. Diagnozowanie w oparciu o dostępne źródła zastane. 3. Stan bezpieczeństwa a poczucie bezpieczeństwa wybranych populacji. Diagnozowanie w oparciu o źródła wywołane - wyniki badań własnych (konstruowanie narzędzia badawczego i imitowanie badań). 4. Komunikacja społeczna i media a kształtowanie bezpieczeństwa/poczucia bezpieczeństwa w obliczu zagrożeń zdiagnozowanych. 5. Komunikacja społeczna i media a kształtowanie bezpieczeństwa/poczucia bezpieczeństwa w obliczu zagrożeń nagłych (nieoczekiwanych). 6. Sytuacja kryzysowa a procedury komunikacji i wykorzystanie mediów skierowane do otoczenia organizacji. 7. Sytuacja kryzysowa a procedury komunikacji i wykorzystanie mediów skierowane do środowiska wewnętrznego organizacji. 						
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="341 1234 531 1435">Wiedza</td> <td data-bbox="531 1234 1538 1435"> <p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna mechanizmy kształtowania bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa uwzględniające proces komunikacji społecznej, w szczególności wykorzystanie mediów. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="341 1435 531 1738">Umiejętności</td> <td data-bbox="531 1435 1538 1738"> <p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje i wyjaśnia relacje stanu/poczucia bezpieczeństwa i komunikacji społecznej, w szczególności wykorzystującej media, • określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podmiotów i obiektów, uwzględniając media i mechanizmy komunikacji społecznej, • potrafi kierować pracą zespołową. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="341 1738 531 1957">Kompetencje społeczne</td> <td data-bbox="531 1738 1538 1957"> <p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doskonali swoją wiedzę i umiejętności w zakresie komunikacji społecznej i mediów w bezpieczeństwie uwzględniając profesjonalne zasady etyki zawodowej. </td> </tr> </table>	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna mechanizmy kształtowania bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa uwzględniające proces komunikacji społecznej, w szczególności wykorzystanie mediów. 	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje i wyjaśnia relacje stanu/poczucia bezpieczeństwa i komunikacji społecznej, w szczególności wykorzystującej media, • określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podmiotów i obiektów, uwzględniając media i mechanizmy komunikacji społecznej, • potrafi kierować pracą zespołową. 	Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doskonali swoją wiedzę i umiejętności w zakresie komunikacji społecznej i mediów w bezpieczeństwie uwzględniając profesjonalne zasady etyki zawodowej.
Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna mechanizmy kształtowania bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa uwzględniające proces komunikacji społecznej, w szczególności wykorzystanie mediów. 							
Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje i wyjaśnia relacje stanu/poczucia bezpieczeństwa i komunikacji społecznej, w szczególności wykorzystującej media, • określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podmiotów i obiektów, uwzględniając media i mechanizmy komunikacji społecznej, • potrafi kierować pracą zespołową. 							
Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doskonali swoją wiedzę i umiejętności w zakresie komunikacji społecznej i mediów w bezpieczeństwie uwzględniając profesjonalne zasady etyki zawodowej. 							

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. M. Kostera, B. Nierenberg: Komunikacja społeczna w zarządzaniu humanistycznym, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2016. 2. W. Kostecki: Strach i potęga. Bezpieczeństwo międzynarodowe w XXI wieku, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2012. 3. Y. Jewkes: Media i przestępczość, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010. 4. T. Goban-Klas: Media i terroryści. Czy zastraszą nas na śmierć, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2009. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. B. Dobek-Ostrowska: Podstawy komunikowania społecznego, Wydawnictwo Astrum, Wrocław 1999. 2. E. Griffin: Podstawy komunikacji społecznej, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2003. 3. T. Goban-Klas: Cywilizacja medialna. Geneza, ewolucja, eksplozja, WSiP, Warszawa 2005. 4. E. Ura, S. Pieprzny (red.): Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2015. 5. S. P. Morreale, B. H. Spitzberg, J. K. Barge: Komunikacja między ludźmi: motywacja, wiedza, umiejętności; WN PWN, Warszawa 2015.
------------	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Wykłady		Ćwiczenia	
Udział w zajęciach	15		15	
Aktywność na zajęciach	10		5	
Przygotowanie do ćwiczeń	-		5	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25		25	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4	0,6	0,4

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu)
Komunikacja społeczna i media w bezpieczeństwie w odniesieniu do form zajęć**

Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszaruowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	zna mechanizmy kształtowania bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa uwzględniające proces komunikacji społecznej, w szczególności wykorzystanie mediów	Wykłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W02	P7S_WG	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	identyfikuje i wyjaśnia relacje stanu/poczucia bezpieczeństwa i komunikacji społecznej, w szczególności wykorzystującej media	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U01	P7S_UW	
EK-P_U02	określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podmiotów i obiektów, uwzględniając media i mechanizmy komunikacji społecznej	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U04	P7S_UW	
EK-P_U03	potrafi kierować pracą zespołową	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U07	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	doskonali swoją wiedzę i umiejętności w zakresie komunikacji społecznej i mediów w bezpieczeństwie uwzględniając profesjonalne zasady etyki zawodowej	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_K05	P7S_KR	

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Metodologia badań naukowych	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych / Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Kod przedmiotu	BW.24.3.W BW.24.3.S BW.24.4.S	
5.	Język przedmiotu	Język polski	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III, IV semestru, II roku studiów obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów	
7.	Rok studiów, semestr	Rok studiów II Semestr III, IV	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr hab. Robert Lipelt dr hab. Stanisław Rysz dr inż Mariusz Stopa dr Ryszard Oleszkowicz dr Jan Ziobro dr Magdalena Materniak	
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nią osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykłady Seminaria	
11.	Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu prowadzenia badań naukowych oraz opracowywania wyników badań do publikacji.	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godz. Seminaria – 30 godz.	
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	Wykłady – 1 punkty ECTS Seminaria – 2 punkty ECTS	
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Przygotowanie studenta do prowadzenia badań naukowych z zastosowaniem obowiązujących metod, technik i narzędzi badawczych oraz metod statystycznych. Kształtowanie umiejętności analizy i korelacji uzyskanych wyników badań. Przygotowanie materiału badawczego do publikowania.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny. Praca w grupach. Opracowanie zadania na podstawie analizy piśmiennictwa.	

16.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p>Wykłady – zaliczenie z oceną (ZO) Seminaria – zaliczenie (Z)</p> <p style="text-align: right;">Warunki zaliczenia:</p> <p>Wykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • test pisemny <p>Seminaria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywność na zajęciach. • zaliczenie pracy pisemnej
17.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definicja i podział nauk oraz ich funkcje. Paradygmaty nauki. 2. Pojęcia stosowane w metodologii. 3. Badania naukowe – rodzaje. 4. Etapy procesu badawczego. 5. Struktura procesu badawczego. 6. Analiza piśmiennictwa. Rodzaje źródeł informacji naukowej. 7. Przedmiot, cel badań. Problemy badawcze, zmienne i ich wskaźniki. 8. Metody, techniki i narzędzia badawcze stosowane w badaniach naukowych. 9. Analiza i opracowanie materiału badawczego. 10. Ochrona praw autorskich. Przepisy prawne. 11. Etyka w badaniach naukowych. <p>Seminaria:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dobór, zbieranie oraz analiza piśmiennictwa. 2. Plan postępowania badawczego: przedmiot badań, cel badań, zmienne i wskaźniki, problemy i hipotezy badawcze. 3. Wybór metod, technik i narzędzi badawczych z uwzględnieniem narzędzi standaryzowanych. 4. Przygotowanie planu pracy dyplomowej – magisterskiej. 5. Konstrukcja autorskiego narzędzia badawczego. 6. Analiza zebranego materiału badawczego w odniesieniu do zmiennych badawczych z uwzględnieniem doboru metod statystycznych. 7. Porównanie uzyskanych wyników z wynikami autorów polskich i zagranicznych – omówienie wyników badań, dyskusja. 8. Zasady przygotowywania prezentacji wyników badań.
18.	<p>Zamierzone efekty kształcenia</p>	<p>Wiedza</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje główne pojęcia metodologii jako nauki oraz charakteryzuje metodykę postępowania badawczego • zna strukturę pracy naukowej oraz kryteria doboru piśmiennictwa do badań • zna przepisy prawne dotyczące ochrony praw autorskich • zna programy i testy statystyczne do opracowania wyników badań

		Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> planuje i przeprowadza badania naukowe w zakresie bezpieczeństwa oraz badania oceniające system bezpieczeństwa wewnętrznego przeprowadza badania naukowe z zastosowaniem skal i narzędzi badawczych proceed badania w oparciu o metody ilościowe i jakościowe opracowuje bazę danych w oparciu o materiał badawczy, dokonuje statystycznej analizy oraz interpretuje wyniki badań dokonuje analizy porównawczej uzyskanych przez siebie wyników badań z wynikami innych badaczy
		Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> wzbogaca wiedzę z zakresu metod badań naukowych w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego.
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Piśmiennictwo podstawowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nowak S.: Metodologia badań społecznych. PWN Warszawa 2011. Brzeziński J.: Metodologia badań psychologicznych. PWN Warszawa 2007. Palka S.(red.) Podstawy metodologii badań w pedagogice. GWP Gdańsk 2010. <p>Piśmiennictwo uzupełniające:</p> <ol style="list-style-type: none"> Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych. Oficyna Wyd. Impuls” Kraków 2000. 	

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Wykłady		Seminarium	
Udział w zajęciach	15		30	
Przygotowanie do zaliczenia końcowego	10		10	
Przygotowanie do seminarium	-		10	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25		50	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4	1,2	0,8

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) Metodologia badań naukowych w odniesieniu do form zajęć						
Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszaruowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich **
WIEDZA						

EK-P_W01	definiuje główne pojęcia metodologii jako nauki oraz charakteryzuje metodykę postępowania badawczego	Wykłady	Test	EK-K_W04 EK-K_W06	P7S_WK	
EK-P_W02	zna strukturę pracy naukowej oraz kryteria doboru piśmiennictwa do badań	Wykłady	Test	EK-K_W04 EK-K_W06	P7S_WK	
EK-P_W03	zna przepisy prawne dotyczące ochrony praw autorskich	Wykłady	Test	EK-K_W04 EK-K_W06	P7S_WK	
EK-P_W04	zna programy i testy statystyczne do opracowania wyników badań	Wykłady	Test	EK-K_W04 EK-K_W06	P7S_WK	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	planuje i przeprowadza badania naukowe w zakresie bezpieczeństwa oraz badania oceniające system bezpieczeństwa wewnętrznego	Seminarium	Aktywność, praca pisemna	EK-K_U02	P7S_UW	
EK-P_U02	przeprowadza badania naukowe z zastosowaniem skal i narzędzi badawczych	Seminarium	Aktywność, praca pisemna	EK-K_U02	P7S_UW	
EK-P_U03	prowadzi badania w oparciu o metody ilościowe i jakościowe	Seminarium	Aktywność, praca pisemna	EK-K_U02	P7S_UW	
EK-P_U04	opracowuje bazę danych w oparciu o materiał badawczy, dokonuje statystycznej analizy oraz interpretuje wyniki badań	Seminarium	Aktywność, praca pisemna	EK-K_U02	P7S_UW	
EK-P_U05	dokonuje analizy porównawczej uzyskanych przez siebie wyników badań z wynikami innych badaczy	Seminarium	Aktywność, praca pisemna	EK-K_U02	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	wzbogaca wiedzę z zakresu metod badań naukowych w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego	Seminarium	Aktywność	EK-K_K02	P7S_KK	

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA- Straż Graniczna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych / Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		BW.23.4.PZ	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia IV semestru/II roku studiów, • obowiązkowy do zaliczenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok studiów II Semestr IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	pracownik placówki Straży Granicznej dr Ryszard Oleszkowicz- koordynator ZBW	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	pracownik placówki Straży Granicznej	
9.	Formuła przedmiotu	praktyki zawodowe	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		praktyki zawodowe - 80 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		praktyki zawodowe - 3 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie wiedzy i umiejętności zastosowana wiedzy teoretycznej w praktycznym działaniu • Zapoznanie się z ogólnymi przepisami dotyczącymi funkcjonowania Straży Granicznej, Ustawa o Straży Granicznej z dnia 12 października 1990 r.; • Zapoznanie się z ogólnymi przepisami dotyczącymi funkcjonowania Straży Granicznej realizujących zadania wynikające z Ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, 	
14.	Metody dydaktyczne	pokaz, instruktaż, praca pod kierunkiem opiekuna praktyki , praca samodzielna, dyskusja w czasie zajęć	

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Praktyka zawodowa w Straży Granicznej – ZO – zaliczenie z oceną na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • Oceny obecności i aktywności studenta na zajęć, • Oceny z przygotowania do zajęć oraz opracowania pracy zaliczeniowej np. (analiza danych dotyczących funkcjonowania placówki) • Obserwacji pracy studenta
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Praktyki zawodowe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola Straży Granicznej w systemie bezpieczeństwa Państwa. 2. Struktury organizacyjne i zasięg terytorialny placówek SG. 3. Zapoznanie się ze sprzętem urządzeniami technicznymi będącymi na wyposażeniu SG służącymi do realizacji zadań w zakresie ochrony granicy państwa . 4. Rola i funkcjonowanie placówek Straży Granicznej na granicy zewnętrznej Unii Europejskiej 5. Zapoznanie się z organizowaniem i dokonywaniem kontroli ruchu granicznego, dokumenty uprawniające do przekroczenia granicy państwa. 6. Zapoznanie się z rodzajami przestępstw i wykroczeń dotyczących zgodności przekraczania granicy państwowej z przepisami, związanymi z jej oznakowaniem, wykonywaniem pracy, działalności gospodarczej przez cudzoziemców. 7. Specyfika przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz przemieszczaniem przez granicę państwa towarów oraz wyrobów akcyzowych podlegających obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy
Zamierzone efekty kształcenia*			Wiedza <ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę, strukturę i funkcjonowanie SG w systemie bezpieczeństwa państwa • określa prawidłowe funkcjonowanie specyfiki ochrony granicy państwa; odpraw paszportowych w ruchu granicznym: lądowym, morskim i powietrznym • omawia specyfikę przestępstw skarbowych wynikających z przemieszczania przez granicę państwa towarów oraz wyrobów akcyzowych
			Umiejętności <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykorzystać metody oraz konkretne procedury w celu realizacji zadań związane z różnymi strefami bezpieczeństwa wewnętrznego w kontekście przepisów prawnych, procedur i postępowań SG • potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w zakresie bezpieczeństwa publicznego w celu analizowania i interpretowania wielopłaszczyznowych problemów oraz wdrażania praktycznych rozwiązań, szczególnie związanych ze służbą w SG • potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w zakresie obowiązujących dokumentów do przekraczania granicy zewnętrznej i wewnętrznej państwa

		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość stałego dokształcania się w obszarze bezpieczeństwa. Jest przygotowany do samodzielnego zdobywania wiedzy, doskonali umiejętności praktyczne powiązane z problematyką bezpieczeństwa publicznego, a w szczególności z zakresu służby SG • potrafi wejść w role zawodowe w organizacjach tworzących potencjalny teren aktywności zawodowej związanych ze służbą w SG.
17.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, 2. Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej, 3. Ustawa z dnia 13 czerwiec 2003 r. o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, 4. Ustawa z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium RP, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli UE i członków ich rodzin 5. Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, 6. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Praktyki zawodowe			
Udział w praktyce zawodowej	80			
Przygotowanie pracy zaliczeniowej	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	90			
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,8	0,2		

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) PRAKTYKA ZAWODOWA – STRAŻ GRANICZNA w odniesieniu do form zajęć

Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego
WIEDZA					

EK-P_W01	omawia rolę, strukturę i funkcjonowanie SG w systemie bezpieczeństwa państwa	praktyka zawodowa	obecności i aktywności studenta	EK-K_W03	P7S_WG
EK-P_W02	określa prawidłowe funkcjonowanie specyfiki ochrony granicy państwa; odpraw paszportowych w ruchu granicznym: lądowym, morskim i powietrznym	praktyka zawodowa	obecności i aktywności studenta	EK-K_W08	P7S_WG
EK-P_W03	omawia specyfikę przestępstw skarbowych wynikających z przemieszczania przez granicę państwa towarów oraz wyrobów akcyzowych	praktyka zawodowa	obecności i aktywności studenta	EK-K_W02	P7S_WG
UMIEJĘTNOŚCI					
EK-P_U01	potrafi wykorzystać metody oraz konkretne procedury w celu realizacji zadań związane z różnymi strefami bezpieczeństwa wewnętrznego w kontekście przepisów prawnych, procedur i postępowań SG	praktyka zawodowa	praca zaliczeniowa	EK-K_U04	P7S_UW
EK-P_U02	potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w zakresie bezpieczeństwa publicznego w celu analizowania i interpretowania wielopłaszczyznowych problemów oraz wdrażania praktycznych rozwiązań, szczególnie związanych ze służbą w SG	praktyka zawodowa	praca zaliczeniowa	EK-K_U02	P7S_UW
EK-P_U03	potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w zakresie obowiązujących dokumentów do przekraczania granicy zewnętrznej i wewnętrznej państwa	praktyka zawodowa	praca zaliczeniowa	EK-K_U01	P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE					
EK-P_K01	ma świadomość stałego dokształcania się w obszarze bezpieczeństwa. Jest przygotowany do samodzielnego zdobywania wiedzy, doskonali umiejętności praktyczne powiązane z problematyką bezpieczeństwa publicznego, a w szczególności z zakresu służby SG	praktyka zawodowa	obserwacja pracy studenta	EK-P_K02	P7S_KK
EK-P_K02	potrafi wejść w role zawodowe w organizacjach tworzących potencjalny teren aktywności zawodowej związanych ze służbą w SG	praktyka zawodowa	obserwacja pracy studenta	EK-P_K04	P7S_KR

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA- Policja	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny PWSZ im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		BW.23.3.PZ	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III/IV semestru/II roku studiów • obowiązkowy do zaliczenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	rok studiów II/ semestr III/IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	pracownik/funkcjonariusz policji	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	pracownik/funkcjonariusz policji	
9.	Formuła przedmiotu	praktyki zawodowe	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		praktyki zawodowe - 160 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		praktyki zawodowe - 6 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznavanie studenta z przepisami ogólnymi dotyczącymi funkcjonowania Policji oraz jednostek organizacyjnych poszczególnych szczebli 	
14.	Metody dydaktyczne	pokaz, instruktaż, praca pod kierunkiem pracownika policji , praca samodzielna, dyskusja w czasie zajęć	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Praktyka zawodowa w Policji – ZO – zaliczenie z oceną na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • Oceny obecności i aktywności studenta na zajęć, • Oceny z przygotowania do zajęć oraz opracowania pracy zaliczeniowej np. (analiza danych dotyczących funkcjonowania placówki) • Obserwacji pracy studenta 	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Praktyki zawodowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Struktury organizacyjne i zasięg terytorialny oraz zadania poszczególnych jednostek Policji. 2. Zasady naliczeń etatowych w Policji. 3. Specyfika prewencji kryminalnej – funkcjonowanie programów prewencyjnych. 4. Analiza bezpieczeństwa, zasady tworzenia i wykorzystania. 5. Krajowa mapa zagrożeń bezpieczeństwa – funkcjonowanie, analiza wpisów. 6. Zabezpieczenie imprez masowych – przygotowanie dokumentacji, wykorzystanie analizy zagrożeń 7. Specyfika służby obchodowej dzielnicowego – plany priorytetowe. 8. Zapoznanie się z rodzajami przestępstw i wykroczeń w ruchu drogowym. 9. Analiza bezpieczeństwa w ruchu drogowym. 10. Czynności kryminalistyczne na miejscu zdarzenia – właściwe zabezpieczenie dowodów i śladów 11. Zapoznanie się ze sprzętem, urządzeniami technicznymi będącymi na wyposażeniu Policji służącymi do realizacji zadań w zakresie ochrony bezpieczeństwa publicznego.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę, strukturę i funkcjonowanie jednostek Policji • wymienia dokumentację niezbędną do opracowania analiz bezpieczeństwa i planu zabezpieczenia imprez masowych • omawia specyfikę przestępstw i wykroczeń drogowych
Umiejętności		<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w zakresie bezpieczeństwa publicznego w celu analizowania i interpretowania wielopłaszczyznowych problemów oraz wdrażania praktycznych rozwiązań, szczególnie związanych ze służbą w Policji • potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w zakresie sporządzania analiz bezpieczeństwa i planu zadania priorytetowego dzielnicowego • potrafi przygotować zakres dokumentacji do sporządzenia planu zabezpieczenia imprezy masowej • potrafi właściwie ujawnić i zabezpieczyć ślad daktyloskopijny 	
Kompetencje społeczne		<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość stałego dokończenia się w obszarze bezpieczeństwa. Jest przygotowany do samodzielnego zdobywania wiedzy, doskonalenia umiejętności praktyczne powiązane z problematyką bezpieczeństwa publicznego, a w szczególności z zakresu służby Policji • potrafi wejść w role zawodowe w organizacjach tworzących potencjalny teren aktywności zawodowej związanych ze służbą w Policji 	
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 4 kwietnia 1990 r. o Policji, 2. Ustawa z dnia 20 marzec 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych, 3. Ustawa z dnia 6 czerwiec 1997 r. Kodeks Karny, 4. Ustawa z 20 maja 1971 r. Kodeks Wykroczeń, 5. Rozporządzenie Rady Ministrów 29 września 2015 r. w sprawie przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów , 6. Zarządzenie Komendanta Głównego Policji z 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji 7. Brunon Hołyst – Kryminalistyka 8. J. Widacki (red.). Kryminalistyka, C.H.Beck, Warszawa 2016

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktykach zawodowych	160			
Przygotowanie pracy zaliczeniowej	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	180			
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	5,4	0,6		

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) PRAKTYKA ZAWODOWA- POLICJA w odniesieniu do form zajęć

Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego
WIEDZA					
EK-P_W01	omawia rolę, strukturę i funkcjonowanie jednostek Policji	praktyka zawodowa	obecności i aktywności studenta	EK-K_W03	P7S_WG
EK-P_W02	wymienia dokumentację niezbędną do opracowania analiz bezpieczeństwa i planu zabezpieczenia imprez masowych	praktyka zawodowa	obecności i aktywności studenta	EK-K_W08	P7S_WG
EK-P_W03	omawia specyfikę przestępstw i wykroczeń drogowych	praktyka zawodowa	obecności i aktywności studenta	EK-K_W02	P7S_WG
UMIĘJĘTNOŚCI					
EK-P_U01	potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w zakresie bezpieczeństwa publicznego w celu analizowania i interpretowania wielopłaszczyznowych problemów oraz wdrażania praktycznych rozwiązań, szczególnie związanych ze służbą w Policji	praktyka zawodowa	praca zaliczeniowa	EK-K_U04	P7S_UW
EK-P_U02	potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w zakresie sporządzania analiz bezpieczeństwa i planu zadania priorytetowego dzielnicowego	praktyka zawodowa	praca zaliczeniowa	EK-K_U02	P7S_UW
EK-P_U03	potrafi przygotować zakres dokumentacji do sporządzenia planu zabezpieczenia imprezy masowej	praktyka zawodowa	praca zaliczeniowa	EK-K_U01	P7S_UW

EK-P_U04	potrafi właściwie ujawnić i zabezpieczyć ślad daktyloskopijny	praktyka zawodowa	obserwacja wykonawstwa; aktywności studenta	EK-K_U01	P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE					
EK-P_K01	ma świadomość stałego dokształcania się w obszarze bezpieczeństwa. Jest przygotowany do samodzielnego zdobywania wiedzy, doskonali umiejętności praktyczne powiązane z problematyką bezpieczeństwa publicznego, a w szczególności z zakresu służby Policji	praktyka zawodowa	obserwacja pracy studenta	EK-P_K02	P7S_KK
EK-P_K02	potrafi wejść w role zawodowe w organizacjach tworzących potencjalny teren aktywności zawodowej związanych ze służbą w Policji	praktyka zawodowa	obserwacja pracy studenta	EK-P_K04	P7S_KR

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA- Państwowa Straż Pożarna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny PWSZ im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		BW.23.3.PZ	
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III semestru/ II roku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	rok studiów II / semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	funkcjonariusz PSP	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	funkcjonariusz PSP	
9.	Formuła przedmiotu	praktyka zawodowa	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		praktyki zawodowe - 80 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		praktyki zawodowe - 3 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> Przekazanie studentom wiedzy na temat rodzaju i specyfiki współczesnych zagrożeń związanych z rozwojem cywilizacyjnym oraz klęskami żywiołowymi. Zapoznanie studentów z systemem organizacji i zasadami funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej oraz Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Przekazanie studentom wiedzy na temat taktyki oraz zasad i procedur realizowanych przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej podczas prowadzonych działań ratowniczo-gaśniczych. Zapoznanie studentów z pojazdami oraz sprzętem ratowniczo-gaśniczym, specjalistycznym, sprzętem łączności i przyrządami pomiarowymi wykorzystywanymi przez ratowników podczas prowadzonych działań. 	
14.	Metody dydaktyczne	Możliwość obserwacji ćwiczeń realizowanych w trybie szkolenia doskonalącego w jednostce ratowniczo-gaśniczej, udział w ćwiczeniach aplikacyjnych, pokaz, instruktaż, praca pod kierunkiem funkcjonariusza PSP , praca samodzielna, dyskusja w czasie zajęć.	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	praktyka zawodowa w Państwowej Straży Pożarnej - ZO- zaliczenie z oceną na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> oceny z obecności i aktywności studenta podczas zajęć, oceny z przygotowania do zajęć oraz opracowania pracy zaliczeniowej np. (analiza danych dotyczących funkcjonowania placówki) obserwacji pracy studenta, 	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Praktyka zawodowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Struktura organizacyjna komendy powiatowej/miejskiej Państwowej Straży Pożarnej, specyfika i zakres zadań poszczególnych komórek organizacyjnych komendy. 2. Rola i zadania Stanowiska Kierownika Komendanta Powiatowego PSP w kontekście sprawnego funkcjonowania struktur Krajowego Systemu Ratowniczo- Gaśniczego, oraz współpracy z Systemem Powiadamiania Ratunkowego i Systemem Państwowego Ratownictwa Medycznego. 3. Analizowanie zagrożeń wybranego obszaru (np. gminy lub powiatu) i jego zabezpieczenia operacyjnego pod kątem aktualizacji planu ratowniczego powiatu i możliwości prowadzenia skutecznych działań ratowniczo-gaśniczych na jego obszarze. 4. Zasady i tryb realizacji ratownictwa specjalistycznego przez jednostki ratowniczo-gaśnicze oraz jednostki ochotniczych straży pożarnych włączone w struktury KSRG, poziom podstawowy i specjalistyczny, wojewódzki i centralny odwód operacyjny, pomoc międzynarodowa. 5. Specyfika oraz zasady organizacji i prowadzenia długotrwałej akcji ratowniczo-gaśniczej w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej lub innego nadzwyczajnego zdarzenia (np. wypadek masowy),zmiana systemu pełnienia służby, zabezpieczenie logistyczne działań.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna najważniejsze rodzaje zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych dla współczesnego człowieka i środowiska naturalnego w którym żyje, • zna strukturę organizacyjną Państwowej Straży Pożarnej jako wiodącej służby ratowniczej w naszym kraju, oraz zakres i charakter realizowanych przez nią zadań, ze szczególnym uwzględnieniem zasad współdziałania z podmiotami systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego oraz Systemem Powiadamiania Ratunkowego, • zna istotę i zasady funkcjonowania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, jako kluczowego systemu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, w szczególności w zakresie realizacji różnych dziedzin ratownictwa specjalistycznego, • zna zasady i kryteria przeprowadzania analizy zagrożeń i analizy zabezpieczenia operacyjnego, stanowiących kluczowe narzędzia do opracowania planu ratowniczego powiatu i powiatowego planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego,

		<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi skutecznie wykorzystać swoją wiedzę i nabyte umiejętności w różnego rodzaju zdarzeniach wymagających ścisłej współpracy służb i podmiotów ratowniczych w zakresie funkcjonowania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, oraz jego współpracy i współdziałania z systemem PRM i SPR • potrafi wykorzystać nabytą wiedzę do opracowywania różnego rodzaju materiałów analitycznych z zakresu szeroko rozumianego bezpieczeństwa powszechnego, a także konstruować cele i kierunki działania różnych organów i instytucji w przedmiotowym zakresie
		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma ugruntowaną świadomość potrzeby stałego dokształcania się w obszarze szeroko rozumianego bezpieczeństwa publicznego • jest przygotowany do samodzielnego zdobywania wiedzy, oraz doskonalenia umiejętności praktycznych powiązanych z problematyką bezpieczeństwa publicznego, w szczególności z zakresu służby i specyfiki zadań Państwowej Straży Pożarnej • potrafi wejść w role zawodowe w różnego rodzaju instytucjach i organizacjach tworzących potencjalny teren aktywności zawodowej, związanych ze służbą w Państwowej Straży Pożarnej oraz funkcjonowaniem Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
<p>18.</p>	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 1991 nr 81, poz. 351). 2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. 1991 nr 88, poz. 400). 3. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 lipca 2017 roku w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego (Dz.U. 2017, poz. 1319). 4. Zasady organizacji ratownictwa medycznego w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, (KG PSP, lipiec 2013). 5. Zasady organizacji ratownictwa technicznego w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, (KG PSP, lipiec 2013). 6. Zasady organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, (KG PSP, lipiec 2013). 7. Gil Dariusz, Sprzęt ratowniczy, Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2004 8. Bielicki P., Podstawy taktyki gaszenia pożarów, Kraków 1996 9. A. Zawadzki, A. Basista, K. Sosada, W. Żurawiński : Medycyna ratunkowa i katastrof. Podręcznik dla studentów uczelni medycznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2007. 	

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Praktyka zawodowa		Studia niestacjonarne	
Udział w praktyce zawodowej	80			
Przygotowanie pracy zaliczeniowej	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	90			
Punkty ECTS za modul/przedmiot	Z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Samodzielna praca studenta	Z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Samodzielna praca studenta
	2,8	0,2		

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) PRAKTYKA ZAWODOWA PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA w odniesieniu do form zajęć					
Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego
WIEDZA					
EK-P_W01	zna najważniejsze rodzaje zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych dla współczesnego człowieka i środowiska naturalnego w którym żyje,	praktyka zawodowa	obecności i aktywności studenta	EK-K_W02	P7S_WG
EK-P_W02	zna strukturę organizacyjną Państwowej Straży Pożarnej jako wiodącej służby ratowniczej w naszym kraju, oraz zakres i charakter realizowanych przez nią zadań, ze szczególnym uwzględnieniem zasad współdziałania z podmiotami systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego oraz Systemem Powiadamiania Ratunkowego,	praktyka zawodowa	obecności i aktywności studenta	EK-K_W03	P7S_WG
EK-P_W03	zna istotę i zasady funkcjonowania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, jako kluczowego systemu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, w szczególności w zakresie realizacji różnych dziedzin ratownictwa specjalistycznego,	praktyka zawodowa	obecności i aktywności studenta	EK-K_W08	P7S_WG

EK-P_W04	zna zasady i kryteria przeprowadzania analizy zagrożeń i analizy zabezpieczenia operacyjnego, stanowiących kluczowe narzędzia do opracowania planu ratowniczego powiatu i powiatowego planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego	praktyka zawodowa	obecności i aktywności studenta	EK-K_W04	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI					
EK-P_U01	potrafi skutecznie wykorzystać swoją wiedzę i nabyte umiejętności w różnego rodzaju zdarzeniach wymagających ścisłej współpracy służb i podmiotów ratowniczych w zakresie funkcjonowania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, oraz jego współpracy i współdziałania z systemem PRM i SPR	praktyka zawodowa	praca zaliczeniowa	EK-K_U02	P7S_UW
EK-P_U02	potrafi wykorzystać nabytą wiedzę do opracowywania różnego rodzaju materiałów analitycznych z zakresu szeroko rozumianego bezpieczeństwa powszechnego, a także konstruować cele i kierunki działania różnych organów i instytucji w przedmiotowym zakresie	praktyka zawodowa	praca zaliczeniowa	EK-K_U01	P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE					
EK-P_K01	ma ugruntowaną świadomość potrzeby stałego doksztalcania się w obszarze szeroko rozumianego bezpieczeństwa publicznego	praktyka zawodowa	obserwacja pracy studenta	EK-K_K02	P7S_KK
EK-P_K02	jest przygotowany do samodzielnego zdobywania wiedzy, oraz doskonalenia umiejętności praktycznych powiązanych z problematyką bezpieczeństwa publicznego, w szczególności z zakresu służby i specyfiki zadań Państwowej Straży Pożarnej	praktyka zawodowa	obserwacja pracy studenta	EK-K_K02	P7S_KK
EK-P_K03	potrafi wejść w role zawodowe w różnego rodzaju instytucjach i organizacjach tworzących potencjalny teren aktywności zawodowej, związanych ze służbą w Państwowej Straży Pożarnej oraz funkcjonowaniem Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	praktyka zawodowa	obserwacja pracy studenta	EK-K_K03	P7S_KR

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Ewakuacja ludzi i mienia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych – Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		BW.27.3.W BW.27.3.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot do wyboru: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III semestru / II roku studiów, • obowiązkowy do zaliczenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr inż. Jan Ziobro	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godzin Ćwiczenia – 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		Wykłady – 1 ECTS Ćwiczenia – 2 ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • omówienie zasad postępowania w przypadku ewakuacji ludzi i mienia; • przygotowanie do ewakuacji ludzi i mienia z zastosowaniem obowiązujących procedur; • uwrażliwienie studentów na skutki podejmowanych działań. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykłady: wykład konwersatoryjny Ćwiczenia: ćwiczenia audytoryjne (gry symulacyjne, analiza przypadków)	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie pisemne obejmujące zakres wiedzy dotyczący znajomości tematyki przedmiotu.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywności na zajęciach, • sprawdzianu praktycznego z zadania indywidualnego i zespołowego obejmującego treści ćwiczeń.
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ewakuacja ludzi i mienia w ujęciu teoretycznym – wprowadzenie do problematyki podstawowy zagadnienia oraz interpretacje podmiotowo-przedmiotowe. 2. Prawno-administracyjne aspekty przygotowania i prowadzenia ewakuacji, jako środka redukcji zagrożeń dla ludności i mienia. 3. Ewakuacja z obiektów budowlanych – normatywne podstawy i wymagania. 4. Ewakuacja z terenów w czasie klęsk żywiołowych i katastrof – zasady planowania i organizacji. 5. Ewakuacja w czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny. 6. MEDEVAC/CESEVAC - ewakuacja medyczna ze strefy działań wojennych. 7. Społeczne determinanty ewakuacji – panika, osoby z niepełnosprawnościami itp. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Znaki bezpieczeństwa, jako element wsparcia ewakuacji – znaczenie i zasady stosowania. 2. Obliczanie czasu ewakuacji w warunkach zagrożeń pożarowych – wybrane metody. 3. Metody, techniki, środki oraz zasady ogłaszania i prowadzenia ewakuacja ludzi, zwierząt i mienia. 4. Praktyczne aspekty oraz zasady organizacji i prowadzenia ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia z obiektów i terenów w czasie pożarów i katastrof technicznych i naturalnych – placówek i obiektów oświatowych; szpitali i placówek medycznych; galerii handlowych; obiektów zlokalizowanych na wysokości i pod ziemią, samolotów, statków/promów oraz w czasie specyficznych zagrożeń (chemicznych, ekologicznych, powodziowych, katastrof budowlanych itp.). 5. Techniki ewakuacji rannych z pola walki. 6. Analiza i ocena warunków ewakuacji wybranego budynku lub obiektu budowlanego. 7. Indywidualne przygotowanie do ewakuacji – praktyczne porady.

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny stanowiące zagrożenia dla zdrowia i życia w przypadku wystąpienia zjawisk nieoczekiwanych, • zna zasady postępowania w przypadku ogłoszenia ewakuacji postępowania służb ratowniczych, • zna dokumentację wdrażaną podczas ewakuacji oraz zasady postępowania z mieniem stałym, bądź ruchomym podczas ewakuacji.
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi ocenić zagrożenia i wybrać odpowiednią formę ewakuacji ludzi i mienia, • umie przeprowadzić wywiad od osób ewakuowanych i wspierać psychicznie osoby ewakuowane, • potrafi brać czynny udział w procesie ewakuacji oraz prowadzić dokumentację ewakuacji.
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość i przewiduje następstwa podejmowanych działań w zakresie ewakuacji ludzi i mienia.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gromek P., Teoria organizacji bezpieczeństwa na przykładzie masowej ewakuacji ludności, Difin, Warszawa 2017. Górski S., <i>Współczesna ochrona ludności</i>, SGSP, Warszawa 2016. K. Zieliński, <i>Ochrona ludności. Zarządzanie kryzysowe</i>, Difin, Warszawa 2017. Rysz S.J., Rysz, <i>Zarządzanie kryzysowe zintegrowane</i>(wyd. II), Difin, Warszawa 2020. Kitler W. Skrabacz A., <i>Bezpieczeństwo ludności cywilnej</i>, Towarzystwo Wiedzy Obronnej, Warszawa 2010. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Rysz S.J., <i>Ostrzeganie alarmowanie powiadamianie ratunkowe</i>, Difin, Warszawa 2017. P. Gromek, <i>Ewakuacja I stopnia placówki oświatowej – podejście projektowe. Wprowadzenie</i>, Zeszyty Naukowe SGSP 2017, Nr 61 (tom 2)/1/2017. P. Gromek, <i>Ewakuacja I stopnia placówki oświatowej – podejście projektowe. Część 2</i>, Zeszyty Naukowe SGSP 2017, Nr 63/3/2017. Orłowska I, Cisek M., <i>Praktyczne aspekty ewakuacji ludzi ze szpitali</i>, CNBOP, BiTP Vol. 41 Issue 1, 2016, pp. 97–106. Sip M. i in., <i>Techniki ewakuacji uszkodzonego w poszczególnych fazach prowadzenia działań w środowisku taktycznym</i>, LEKARZ WOJSKOWY 4/2014. Cłapa I., Porowski R., <i>Wybrane modele obliczania czasów ewakuacji</i>, CNBOP, Bezpieczeństwo i Technika Pożarnicza Nr 4/2011. Hyjek M., Augustyniak M., Tota-Stawarczyk P, <i>Dostępność – Bezpieczna ewakuacja</i>, Fundacja – Polska bez barier, Warszawa 2022. Aktualne akty prawa, w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.
-----	---	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Wykłady	Ćwiczenia
Udział w zajęciach	15	15
Aktywność na zajęciach	10	10
Przygotowanie do ćwiczeń	-	25

Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25		50	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4	0,6	1,4

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) Ewakuacja ludzi i mienia w odniesieniu do form zajęć					
Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego
WIEDZA					
EK-P_W01	omawia przyczyny stanowiące zagrożenia dla zdrowia i życia w przypadku wystąpienia zjawisk nieoczekiwanych	Wykłady	test pisemny	EK-K_W02	P7S_WG
EK-P_W02	zna zasady postępowania w przypadku ogłoszenia ewakuacji postępowania służb ratowniczych	Wykłady	test pisemny	EK-K_W04	P7S_WK
EK-P_W03	zna dokumentację wdrażaną podczas ewakuacji oraz zasady postępowania z mieniem stałym, bądź ruchomym podczas ewakuacji	Wykłady	test pisemny	EK-K_W01	P7S_WG
UMIEJĘTNOŚCI					
EK-P_U01	potrafi ocenić zagrożenia i wybrać odpowiednią formę ewakuacji ludzi i mienia	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U13	P7S_UW
EK-P_U02	umie przeprowadzić wywiad od osób ewakuowanych i wspierać psychicznie osoby ewakuowane	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U12	P7S_UW
EK-P_U03	potrafi brać czynny udział w procesie ewakuacji oraz prowadzić dokumentację ewakuacji	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U08	P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE					
EK-P_K01	ma świadomość i przewiduje następstwa podejmowanych działań w zakresie ewakuacji ludzi i mienia	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_K04	P7S_KR

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Prewencja antyterrorystyczna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych / Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		BW.28.3.W BW.28.3.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot do wyboru: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III semestru / II roku studiów, • obowiązkowy do zaliczenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Ryszard Oleszkowicz	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godzin Ćwiczenia – 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		Wykłady – 1 ECTS Ćwiczenia – 1 ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnienie definicji terroryzmu na poziomie lokalnym, narodowym i międzynarodowym, • przedstawienie zagadnienia bezpieczeństwa zagrożeń terroryzmu; • określenie zadań wynikających z narodowego systemu zarządzania kryzysami terrorystycznymi, • przygotowanie społeczeństwa na wyzwania współczesnego terroryzmu. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykłady: wykład konwersatoryjny Ćwiczenia; ćwiczenia audytoryjne (gry symulacyjne, analiza przypadków)	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>		<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie pisemne obejmujące zakres wiedzy dotyczący znajomości tematyki przedmiotu.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywności na zajęciach, • sprawdzianu praktycznego z zadania indywidualnego i zespołowego obejmującego treści ćwiczeń.
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>		<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wpływ terroryzmu na środowisko bezpieczeństwa. 2. Bezpieczeństwo Polski wobec wyzwań współczesnego terroryzmu międzynarodowego. 3. Identyfikacja narodowego systemu zarządzania kryzysami terrorystycznymi. 4. Koncepcja perspektywicznego systemu zarządzania kryzysem terrorystycznym na szczeblu państwa w warunkach wyzwań współczesnego terroryzmu. 5. Przygotowanie społeczeństwa na wyzwania współczesnego terroryzmu. 6. Uwarunkowania zjawiska terroryzmu na terytorium Polski. 7. Organy odpowiedzialne za przeciwdziałanie terroryzmowi w Polsce – zadania. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza podstawy prawnych systemu antyterrorystycznego w Polsce. 2. Rozwiązania instytucjonalne służące zwalczaniu terroryzmu w Polsce. 3. Instytucje zaangażowane do rozpoznawania i przeciwdziałania zagrożeniom terrorystycznymi w Polsce. 4. Struktura narodowego programu antyterrorystycznego. 5. Analizowanie wybranych ataków terrorystycznych na świecie.
17.	<p>Zamierzone efekty kształcenia*</p>	<p>Wiedza</p> <hr/> <p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia definicję terroryzmu oraz charakteryzuje uwarunkowania zjawiska terroryzmu; • wyjaśnia wpływ terroryzmu na środowisko bezpieczeństwa i system zarządzania kryzysem terrorystycznym na szczeblu państwa. <p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje podstawy prawne systemu antyterrorystycznego w Polsce; • proponuje rozwiązania służące rozpoznawaniu, przeciwdziałaniu, zwalczaniu terroryzmu w Polsce i wyciąga wnioski z wybranych ataków terrorystycznych na świecie.

		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogłębia wiedzę na temat działań w zakresie prewencji antyterrorystycznej świadomość i przewiduje następstwa podejmowanych działań.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cupryjak M.: Prewencja antyterrorystyczna w świetle współczesnych zagrożeń. Volumina.pl, Szczecin 2010. 2. Jałoszyński K.: Krajowe pododdziały antyterrorystyczne – historia i teraźniejszość „Policja” 2000, nr 1,2. 3. Bukowski S.: Terroryzm europejski – geneza i współczesne zagrożenia, Wyd. AP, Słupsk 2010. 4. Ciupiński A. Zając M.: Wybrane problemy walki z terroryzmem międzynarodowym. AON Warszawa 2003. 5. Bieniek M., S. Mazur: Bezpieczeństwo i obronność RP, Katowice, 2006, AWF. 6. Kitler W. Skrabacz A.: Bezpieczeństwo ludności cywilnej, Warszawa, 2010, Towarzystwo Wiedzy Obronnej. 7. Liedel K.: Zwalczanie terroryzmu międzynarodowego w polskiej polityce bezpieczeństwa. Zarządzanie bezpieczeństwem. Wyd. Difin, Warszawa 2010. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aleksandrowicz T.: Terroryzm międzynarodowy, Wyd. Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008. <p>Akty prawne:</p> <p>Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 roku o działaniach antyterrorystycznych Dz. U. 2016, poz. 904.</p> <p>Konwencja Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi. Dz. U. 2008, nr 161, poz. 998.</p>

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Wykłady		Ćwiczenia	
Udział w zajęciach	15		15	
Aktywność na zajęciach	10		10	
Przygotowanie do ćwiczeń	-		25	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25		50	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta

	0,6	0,4	0,6	1,4
--	-----	-----	-----	-----

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) Prewencja antyterrorystyczna w odniesieniu do form zajęć					
Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego
WIEDZA					
EK-P_W01	omawia definicję terroryzmu oraz charakteryzuje uwarunkowania zjawiska terroryzmu	Wykłady	test pisemny	EK-K_W01	P7S_WG
EK-P_W02	wyjaśnia wpływ terroryzmu na środowisko bezpieczeństwa i system zarządzania kryzysem terrorystycznym na szczeblu państwa	Wykłady	test pisemny	EK-K_W03	P7S_WG
UMIEJĘTNOŚCI					
EK-P_U01	analizuje podstawy prawne systemu antyterrorystycznego w Polsce	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U02	P7S_UW
EK-P_U02	proponuje rozwiązania służące rozpoznawaniu, przeciwdziałaniu, zwalczaniu terroryzmu w Polsce i wyciąga wnioski z wybranych ataków terrorystycznych na świecie	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U04	P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE					
EK-P_K01	pogłębia wiedzę na temat działań w zakresie prewencji antyterrorystycznej świadomość i przewiduje następstwa podejmowanych działań	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-P_K03	P7S_KO

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Organizacja i podmioty sektora społecznego w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych / Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia stacjonarne
		BW.29.4.W BW.29.4.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia IV semestru/ II roku studiów; • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Jan Ziobro	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godzin Ćwiczenia - 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 2 ECTS Ćwiczenia - 2 ECTS	
13.	Metody dydaktyczne	Wykłady: wykład informacyjny, wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych. Ćwiczenia: dyskusja dydaktyczna, ćwiczenia indywidualne i grupowe.	

14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu		<p>Celem przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z zakresem przedmiotowym bezpieczeństwa wewnętrznego, źródłami zagrożeń tego bezpieczeństwa, • zapoznanie z zadaniami podmiotów systemu bezpieczeństwa wewnętrznego, • wyjaśnienie relacji pomiędzy bezpieczeństwem wewnętrznym a innymi rodzajami bezpieczeństwa oraz strukturą podmiotową i zadaniami organów ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w IV semestrze.</p> <p>Zaliczenie pisemne obejmujące zakres wiedzy dotyczący znajomości tematyki przedmiotu.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w IV semestrze.</p> <p>Zaliczenie ustne na podstawie tematyki zajęć. Student losuje zestaw składający się z 3 pytań o różnym stopniu trudności. Nauczyciel odnotowuje przebieg zaliczenia w sporządzonym protokole i ustala ocenę końcową w oparciu o ustalone kryterium oceniania. W zakresie kompetencji społecznych student dokonuje samooceny w zakresie zrealizowanych treści.</p>
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie, cele bezpieczeństwa społecznego. 2. Bezpieczeństwo społeczne jako dziedzina bezpieczeństwa narodowego. 3. Zagrożenia w obszarze bezpieczeństwa społecznego. 4. Bezpieczeństwo społeczne w ujęciu normatywnym (akty prawne). 5. Bezpieczeństwo społeczne w ujęciu systemowym. 6. Elementy bezpieczeństwa społecznego w systemie bezpieczeństwa narodowego. 7. Bezpieczeństwo społeczne w ujęciu human security. 8. Sektory bezpieczeństwa społecznego. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza organizacji systemu bezpieczeństwa społecznego na różnych poziomach zorganizowania państwa. 2. Analiza roli instytucji publicznych w rozwiązywaniu problemów wynikających z zagrożeń społecznych. 3. Wymiary bezpieczeństwa społecznego – analiza. 4. Organizacje pozarządowe w systemie bezpieczeństwa społecznego.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie, cele, elementy bezpieczeństwa społecznego, • określa zagrożenia w obszarze bezpieczeństwa społecznego, • przedstawia akty prawne regulujące bezpieczeństwo społeczne.

		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: <ul style="list-style-type: none"> • analizuje organizację systemu bezpieczeństwa społecznego na różnych poziomach zorganizowania państwa, • wskazuje instytucje uczestniczące w rozwiązywaniu problemów wynikających z zagrożeń społecznych, • analizuje zadania organizacji pozarządowych w systemie bezpieczeństwa społecznego.
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje aktywność w doskonaleniu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gierszewski, J. : Bezpieczeństwo społeczne. Studium z zakresu teorii bezpieczeństwa narodowego. Difin, Warszawa 2013. 2. Gierszewski, J.: Bezpieczeństwo socjalne, społeczne a bezpieczeństwo społeczne państwa w ujęciu systemowym i sekurytyzacji. W: M. Chrabkowski, C. Tatarczuk, J. Tomaszewski, W. Wosek (red.), Bezpieczeństwo w administracji i biznesie jako czynnik europejskiej integracji i rozwój, 2015. 3. Skrabacz, A. (2012). Bezpieczeństwo społeczne. Podstawy teoretyczne i praktyczne. Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2012. 4. Skrabacz, A., Sulowski, S. Bezpieczeństwo społeczne. Pojęcie – uwarunkowania – wyzwania. Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2012. Literatura uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none"> 1. Brzeziński, M.: Rodzaje bezpieczeństwa. W: S. Sulowski, M. Brzeziński (red.), Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Wybrane zagadnienia. Warszawa: Dom Wydawniczy Elipsa, 2009. 2. Gierszewski, J.: Model bezpieczeństwa społecznego na tle teorii konfliktu. W: J. Teska (red.), Bezpieczeństwo wewnętrzne i ochrona infrastruktury krytycznej, T. II. Gdynia: Wydawnictwo J.P., 2012 3. Leszczyński, M. (2011). Bezpieczeństwo społeczne Polaków wobec wyzwań XXI wieku. Difin Warszawa 2011.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Wykłady	Ćwiczenia
Udział w zajęciach	15	15
Aktywność na zajęciach	15	15
Przygotowanie do ćwiczeń i zaliczenia końcowego	20	20
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50	50

Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	1,4	0,6	1,4

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modulu (przedmiotu)
Organizacja i podmioty sektora społecznego w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego
w odniesieniu do form zajęć**

Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	wyjaśnia pojęcie, cele, elementy bezpieczeństwa społecznego	Wykłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W01	P7S_WG	
EK-P_W02	określa zagrożenia w obszarze bezpieczeństwa społecznego	Wykłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
EK-P_W03	przedstawia akty prawne regulujące bezpieczeństwo społeczne	Wykłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W09	P7S_WG	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	analizuje organizację systemu bezpieczeństwa społecznego na różnych poziomach zorganizowania państwa	Ćwiczenia	odpowiedź ustna	EK-K_U01	P7S_UW	
EK-P_U02	wskazuje instytucje uczestniczące w rozwiązaniu problemów wynikających z zagrożeń społecznych	Ćwiczenia	odpowiedź ustna	EK-K_U04	P7S_UW	
EK-P_U03	analizuje zadania organizacji pozarządowych w systemie bezpieczeństwa społecznego	Ćwiczenia	odpowiedź ustna	EK-K_U07	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	wykazuje aktywność w doskonaleniu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego	Ćwiczenia	Samoocena	EK-K_K01	P7S_KK	

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Psychologiczne i socjologiczne aspekty bezpieczeństwa wewnętrznego	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia stacjonarne
		BW.30.4.W BW.30.4.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot do wyboru: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia IV semestru/ II roku studiów; • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Ryszard Oleszkowicz	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godzin Ćwiczenia – 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 2 ECTS Ćwiczenia – 2 ECTS	
13.	Metody dydaktyczne	Wykłady: wykład informacyjny, wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych. Ćwiczenia: dyskusja dydaktyczna, ćwiczenia indywidualne i grupowe.	
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie ze specyfiką problemów socjologiczno-psychologicznych związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym 	

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w IV semestrze. Zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w IV semestrze. Zaliczenie ustne na podstawie tematyki zajęć. Student losuje zestaw składający się z 3 pytań o różnym stopniu trudności. Nauczyciel odnotowuje przebieg zaliczenia w sporządzonym protokole i ustala ocenę końcową w oparciu o ustalone kryterium oceniania. W zakresie kompetencji społecznych student dokonuje samooceny w zakresie zrealizowanych treści.</p>
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy socjologii bezpieczeństwa. 2. Bezpieczeństwo - poczucie i potrzeba bezpieczeństwa. 3. Psychologiczne aspekty bezpieczeństwa: zachowania prospołeczne, empatia, altruizm, posłuszeństwo. 4. Socjologiczne aspekty bezpieczeństwa: normy i wartości społeczne, zaufanie społeczne . 5. Konflikt i agresja w ujęciu psychologicznym i społecznym. 6. Stygmatyzacja, wykluczenie i patologie społeczne. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Znaczenie lęku i jego konsekwencje dla bezpieczeństwa 2. Zachowania społeczeństwa w sytuacjach ekstremalnych. 3. Zagrożenia bezpieczeństwa narodowego i mechanizmy przeciwdziałania tym zagrożeniom. 4. Wykorzystanie wybranych teorii psychologicznych i socjologicznych w odniesieniu do dynamiki procesów grupowych.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu psychologii i socjologii w aspekcie bezpieczeństwa wewnętrznego, • wyjaśnia zjawiska dotyczące konfliktów i agresji w ujęciu psychologicznym i społecznym, • omawia wybrane patologie społeczne.
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje i rozpoznaje podstawowe zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego w ujęciu psychologiczno-społecznym, • wykorzystuje wybrane teorie psychologiczne i socjologiczne w praktyce w odniesieniu do bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doskonalą swoją wiedzę i umiejętności z zakresu zachowań grup społecznych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa narodowego.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współczesne wymiary bezpieczeństwa w przestrzeni społecznej, red. Krzysztof Drabik, Warszawa 2021. 2. Społeczeństwo jako uczestnik bezpieczeństwa. Wybrane zagadnienie, red. Julia Nowicka, Warszawa 2021. 3. Społeczne uwarunkowania bezpieczeństwa. Wybrane zagadnienia psychologii i socjologii, red. Iłona Urych, Warszawa 2020. 4. Mateusz J. Kuczabski, Psychologia zagrożeń i bezpieczeństwa, t. 1-2, Warszawa 2020. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. M. J. Kuczabski, S. Fijałkowska, Zagrożenia bezpieczeństwa społecznego. Wybrane aspekty, Warszawa 2020. 6. Socjologiczne aspekty bezpieczeństwa narodowego, red. J. Maciejewski, Warszawa 2001. 7. Aleksandra Kaczmarek, Psychologiczne determinanty zarządzania w sytuacjach kryzysowych w wybranych instytucjach bezpieczeństwa, Warszawa 2020.
-----	--	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Wykłady		Ćwiczenia	
Udział w zajęciach	15		15	
Aktywność na zajęciach	15		15	
Przygotowanie do zaliczenia końcowego	20		20	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50		50	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	1,4	0,6	1,4

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) Psychologiczne i socjologiczne aspekty bezpieczeństwa wewnętrznego w odniesieniu do form zajęć						
Numer przedmiotowy o efekcie kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich* *
WIEDZA						

EK-P_W01	charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu psychologii i socjologii w aspekcie bezpieczeństwa wewnętrznego	Wykłady	Aktywność	EK-K_W02	P7S_WG	
EK-P_W02	wyjaśnia zjawiska dotyczące konfliktów i agresji w ujęciu psychologicznym i społecznym	Wykłady	Odpowiedź ustna	EK-K_W04	P7S_WK	
EK-P_W03	omawia wybrane patologie społeczne	Wykłady	Aktywność	EK-K_W05	P7S_WG	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	analizuje i rozpoznaje podstawowe zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego w ujęciu psychologiczno-społecznym	Ćwiczenia	Odpowiedź ustna	EK-K_U01	P7S_UW	
EK-P_U02	wykorzystuje wybrane teorie psychologiczne i socjologiczne w praktyce w odniesieniu do bezpieczeństwa wewnętrznego państwa	Ćwiczenia	Odpowiedź ustna	EK-K_U02	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	doskonali swoją wiedzę i umiejętności z zakresu zachowań grup społecznych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa narodowego	Wykłady	Odpowiedź ustna Samoocena	EK-K_K02	P7S_KK	

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Język obcy	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych / Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia stacjonarne
		JO.11.1.C JO.11.2.C JO.11.3.C JO.11.4.C	
4.	Język przedmiotu	Język, polski, język obcy	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I,II,III,IV semestru, I,II roku studiów; • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I,II Semestr I,II,III,IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Marcin Wrona (SJO)	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Znajomość języka obcego na poziomie A2/B1 wg ESOKJ: osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie główne wątki w typowych sytuacjach komunikacyjnych i radzi sobie z większością takich sytuacji. Używa prostego i jasnego języka do opisania własnych doświadczeń, wydarzeń, zainteresowań. Umie krótko uzasadnić swoje opinie.	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - 120 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - 8 punktów ECTS	

13.	Zadania i cele modułu/ przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie zintegrowanych umiejętności językowych w zakresie czytania, słuchania, mówienia i pisania; • osiągnięcie umiejętności językowych na poziomie B1/B2 wg ESOKJ, zapewniającym umiejętność umiarkowanego swobodnego porozumiewania się w kontaktach z obcokrajowcami oraz wykorzystanie języka w nauce i przyszłej pracy; • doskonalenie umiejętności samodzielnego uczenia się; • poszerzanie wiedzy ogólnej oraz słownictwa związanego z kierunkiem studiów
14.	Metody dydaktyczne	<p>Lektorat realizowany w formie ćwiczeń praktycznych (2h tygodniowo x 60 tygodni). Konsultacje odbywają się 1godz. tygodniowo oraz wg indywidualnych potrzeb studentów.</p> <p>Metody dydaktyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • metody podawcze\objaśniające, • metody aktywizujące (praca w parach, w grupach, metoda projektu, burza mózgów, dyskusja) • praca z tekstem i obrazem
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Ocena końcowa za semestr uwzględnia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • testy ustne i pisemne, • prace pisemne, • udział w zajęciach. <p>Ocena końcowa za przedmiot wystawiana jest na podstawie</p> <ul style="list-style-type: none"> • egzaminu końcowego po uprzednim pozytywnym zaliczeniu poszczególnych semestrów.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program obejmuje obszary tematyczne będące odzwierciedleniem różnych sfer życia oraz zgodne z potrzebami i zainteresowaniami studentów: <ul style="list-style-type: none"> • Dane personalne • Dom /Szkoła/ Praca/ Czas wolny/ • Żywność/Zdrowie / • Zakupy/Usługi/ Życie rodzinne i towarzyskie/ Uczucia/ • Nauka, technika, postęp/ • Zagrożenia współczesnego świata, /Świat przyrody/ Ochrona środowiska/ • Polityka, państwo, obywatel/ Kultura i sztuka, Media/ • Podróżowanie/ Nawiązywanie kontaktów/ • Elementy wiedzy o krajach anglojęzycznych/ 2. Zakres materiału gramatycznego: 3. Zdania twierdzące, pytające, przeczące w następujących czasach: Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Future Simple. Czasowniki modalne. 4. Zdania rozkazujące, wykrzyknikowe, warunkowe /Zdania w mowie zależnej/ Zdania w stronie biernej/ Pytania pośrednie/ Pytania typu <i>question tags</i>/ 5. Konstrukcje gerundialne i bezokolicznikowe/ Zdania współrzędnie złożone /Zdania podrzędnie złożone/ Zdania z podmiotem <i>it</i> i <i>there</i> / Wyrażenia oznaczające ilość/ Rzeczownik – liczba i rodzaj/ Przedimek/ Przysłównik – stopniowanie/ Przysłówek – stopniowanie/ Przyimek/ Zaimek/ Liczebnik/ Spójniki/ Związki frazeologiczne i idiomy.

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiada wiedzę z zakresu języka obcego na poziomie średniozaawansowanym oraz z zakresu norm społecznych i kulturowych krajów, • zna bardziej złożone formy gramatyczne oraz dysponuje szerokim zasobem leksykalnym pozwalającym na swobodną i płynną interakcję w języku obcym, w tym na temat wybranych zagadnień specjalistycznych
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i płynnie posługuje się językiem obcym w mowie i piśmie, • korzysta z obcojęzycznych źródeł, • wysnuwa własne wnioski i argumentacje, • płynnie i swobodnie komunikuje się na tematy konkretne i abstrakcyjne, w tym wybrane tematy specjalistyczne, zarówno z innymi użytkownikami języka obcego, jak i z rodzimymi użytkownikami języka.
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postawę szacunku wobec dziedzictwa kulturowego studiowanych obszarów językowych, • uczestniczy w sytuacjach komunikacyjnych z zachowaniem norm społecznych i kulturowych typowych dla danego obszaru językowego i odpowiednio reaguje w formalnych i nieoficjalnych sytuacjach komunikacyjnych, wykazując kompetencję społeczną i kulturową w obszarze języka obcego, • rozumie potrzebę ciągłego dokształcania.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Clive Oxenden, Christina Latham-Koenig, Paul Selingen, <i>New English File</i> (podręcznik i ćwiczenia), Oxford University Press. 2. Antonia Clare, <i>Speakout</i> (podręcznik), Pearson Longman <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Raymond Murphy, <i>English Grammar in Use</i>, Cambridge University Press. 	

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Wykłady		Ćwiczenia	
Udział w zajęciach			120	
Przygotowanie do ćwiczeń			30	
Aktywność w czasie zajęć			30	
Przygotowanie do egzaminu			20	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta			200	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta

			4,8	3,2
--	--	--	-----	-----

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) Język obcy w odniesieniu do form zajęć					
Numer efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego
WIEDZA					
EK-P_W01	posiada wiedzę z zakresu języka obcego na poziomie średniozaawansowanym oraz z zakresu norm społecznych i kulturowych krajów,	ćwiczenia	wypowiedzi ustne i pisemne, kolokwium, egzamin	EK-K_W02	P7S_WG
EK-P_W01	zna bardziej złożone formy gramatyczne oraz dysponuje szerokim zasobem leksykalnym pozwalającym na swobodną i płynną interakcję w języku obcym, w tym na temat wybranych zagadnień specjalistycznych	ćwiczenia	wypowiedzi ustne i pisemne, kolokwium, egzamin	EK-K_W02	P7S_WG
UMIEJĘTNOŚCI					
EK-P_U01	swobodnie i płynnie posługuje się językiem obcym w mowie i piśmie,	ćwiczenia	wypowiedzi ustne i pisemne, kolokwium, egzamin	EK-K_U04	P7S_UW
EK-P_U02	korzysta z obcojęzycznych źródeł,	ćwiczenia	wypowiedzi ustne i pisemne, kolokwium, egzamin	EK-K_U04	P7S_UW
EK-P_U03	wysnuwa własne wnioski i argumentacje,	ćwiczenia	wypowiedzi ustne i pisemne, kolokwium, egzamin	EK-K_U04	P7S_UW
EK-P_U04	płynnie i swobodnie komunikuje się na tematy konkretne i abstrakcyjne, w tym wybrane tematy specjalistyczne, zarówno z innymi użytkownikami języka obcego, jak i z rodzimymi użytkownikami języka	ćwiczenia	wypowiedzi ustne i pisemne, kolokwium, egzamin	EK-K_U05 EK-K_U06	P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE					
EK-P_K01	wykorzystuje znajomość języka w pracy lub w dalszej nauce, rozumie potrzebę kształcenia w zakresie języków obcych	ćwiczenia	wypowiedzi ustne i pisemne	EK-K_K02	P7S_KK
EK-P_K02	chętnie pracuje w grupie i dzieli się doświadczeniami	ćwiczenia	przygotowanie projektu grupowego	EK-K_K03	P7S_KO

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Technologia informacyjna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych / Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		TI.02.3.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III semestru, II rok studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Krzysztof Futyma (IT)	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Podstawy obsługi komputera	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia – 30 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia – 2 ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie technologii informacyjnej w pracy zawodowej i naukowej. 	
14.	Metody dydaktyczne	Prezentacja Ćwiczenia Praca w grupach Metoda projektu	

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		<p>Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w III semestrze</p> <p><u>Warunki zaliczenia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dwa obowiązkowe zadania w trakcie trwania semestru i obejmujące większą partię materiału, • obecność na ćwiczeniach, • wykonanie bieżących ćwiczeń. <p>W przypadku nieobecności innej niż związanych z chorobą wykonanie zadanych ćwiczeń w domu i przesłanie pocztą elektroniczną na wskazany adres.</p> <p>W przypadku braku możliwości spełnienia powyższych wymagań student musi odrobić zajęcia z inną grupą ćwiczeniową. Dwa zadania i wszystkie bieżące ćwiczenia mają charakter praktyczny i wykonywane są na komputerze w formie elektronicznej.</p>
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Tematyka zajęć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcje systemu operacyjnego. 2. Wykonywanie różnych operacji na zbiorach. 3. Tworzenie różnego rodzaju dokumentów tekstowych z zastosowaniem zaawansowanych metod formatowania dokumentu. 4. Praca z tabelami i listami, wstawianie rysunków i wykresów. 5. Tworzenie formularzy, makr, indeksów, spisów, korespondencja seryjna. 6. Opracowywanie danych i prowadzenie obliczeń za pomocą arkusza kalkulacyjnego. 7. Stosowanie funkcji do tworzenia prezentacji i wykresów. 8. Tworzenie baz danych, projektowanie tabel, wprowadzanie, modyfikowanie, sortowanie i filtrowanie danych, stosowanie zapytań. 9. Stosowanie środków ochrony komputera przed skutkami zagrożeń. 10. Sieć Internet, poczta elektroniczna.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna techniki informatyczne, zasady przetwarzania tekstów, analizy arkuszy kalkulacyjnych, • zna metody gromadzenia danych, pozyskiwania i przetwarzania informacji.
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje technologię informacyjną w pracy zawodowej i naukowej.
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Danowski B.: ABC: sam składam komputer. Wyd. Helion, Gliwice, 2005. Danowski B.: ABC tworzenia stron WWW. Wyd. Helion, Gliwice, 2006. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> ABC MS Office 2007 PL Autor: Adam Jaronicki Helion 08/2008. PowerPoint 2007 PL. Ćwiczenia Roland Zimek Data wydania: 05/2007.
-----	---	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Wykłady		Ćwiczenia	
Udział w ćwiczeniach			30	
Aktywność na zajęciach			10	
Przygotowanie do ćwiczeń			10	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta			50	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
			1,2	0,8

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) Technologia informacyjna w odniesieniu do form zajęć						
Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	zna techniki informatyczne, zasady przetwarzania tekstów, analizy arkuszy kalkulacyjnych	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_W06	P7S_WK	
EK-P_W02	zna metody gromadzenia danych, pozyskiwania i przetwarzania informacji	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_W06	P7S_WK	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	stosuje technologię informacyjną w pracy zawodowej i naukowej	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U03	P7S_UW	

KOMPETENCJE SPOLECZNE

EK-P_K01	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_K02	P7S_KK	
----------	---	-----------	--------------------	----------	--------	--

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Ochrona mienia i wartości pieniężnych	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia stacjonarne
		BW.36.3.W BW.36.3.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot specjalnościowy: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III semestru/ II roku studiów; • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Magdalena Materniak	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godzin Ćwiczenia - 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 ECTS Ćwiczenia - 2 ECTS	
13.	Metody dydaktyczne	Wykłady: wykład informacyjny, wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych. Ćwiczenia: dyskusja dydaktyczna, ćwiczenia indywidualne i grupowe.	

14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznanie zadań organów władzy publicznej w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, • określenie prawnych uwarunkowań w zakresie ochrony obiektów, wartości pieniężnych, broni, amunicji, dokumentów zawierających tajemnicę, • określenie zadań podejmowanych na rzecz własnego bezpieczeństwa, • określenie kategorii pracowników ochrony, ich obowiązków i uprawnień, • analizowanie zakresu zadań i uprawnień poszczególnych podmiotów w zakresie działalności podmiotów systemu ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w III semestrze. Zaliczenie ustne obejmujące zakres wiedzy dotyczący znajomości tematyki przedmiotu. Warunkiem zaliczenia wykładów jest zaliczenie ćwiczeń na ocenę pozytywną.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w III semestrze. Zaliczenie na podstawie obecności, aktywności, realizacji zadanego referatu/prezentacji. Ćwiczenia służą potwierdzeniu w stopniu ustalonym przez prowadzącego realizacji założonych efektów kształcenia z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych.</p>

16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zadania organów władzy publicznej w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. 2. Podmioty posiadające uprawnienie do ingerencji w sferę praw i wolności obywatelskich. 3. Wybrane elementy prawa karnego, cywilnego i administracyjnego odnoszące się do ochrony mienia i wartości pieniężnych. 4. Prawne uwarunkowania w zakresie ochrony obiektów oraz wartości pieniężnych. 5. Działania obywateli podejmowane na rzecz własnego bezpieczeństwa (działania indywidualne i kolektywne, obrona konieczna, stan wyższej konieczności, ochrona posiadania, dostęp do broni i amunicji, usługi z zakresu ochrony osób i mienia). 6. Pojęcie prywatnego sektora bezpieczeństwa, proces jego tworzenia i ewolucja. 7. Źródła prawa w zakresie prywatnego sektora bezpieczeństwa. 8. Podmioty w prywatnym sektorze bezpieczeństwa. 9. Kategorie pracowników ochrony, ich obowiązki i uprawnienia. 10. Konwojowanie wartości pieniężnych – podstawowe pojęcia i zasady zabezpieczania. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wpływ sektora prywatnego na bezpieczeństwo państwa i obywateli. 2. Procedura uzyskania koncesji na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie ochrony osób i mienia. 3. Procedura tworzenia wewnętrznych służb ochrony. 4. Procedura uzyskania wpisu na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej i kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego. 5. Sposób realizacji uprawnień pracowników ochrony. 6. Środki przymusu bezpośredniego do używania lub wykorzystywania przez pracownika ochrony 7. Realizacja zabezpieczenia konwojowania wartości pieniężnych. 8. Praktyczne aspekty organizacji i zabezpieczania zgromadzeń publicznych.
17.	<p>Zamierzone efekty kształcenia*</p>	<p>Wiedza</p> <p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia zadania organów władzy publicznej w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. • określa prawne uwarunkowania w zakresie ochrony obiektów, wartości pieniężnych, broni, amunicji, dokumentów zawierających tajemnice; • omawia kategorie pracowników ochrony, ich obowiązków i uprawnień.

		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje zakres zadań i uprawnień poszczególnych podmiotów w zakresie ochrony mienia i wartości pieniężnych • proponuje zdania i podejmuje działania na rzecz własnego bezpieczeństwa innych ludzi i mienia.
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje aktywność w doskonaleniu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie działań wpływających na poziom bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.
18.	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. K. Chałubińska-Jentkiewicz, (red.), J. Kurek (red.), <i>Ustawa o ochronie osób i mienia : komentarz</i>, Warszawa 2020. 2. J. Jabłńska-Bonca, <i>Prywatna ochrona bezpieczeństwa. Koncepcje - podmioty - zadania - normy – konteksty</i>, Warszawa 2017. 3. L. Krupa, <i>Ochrona osób i mienia</i>, Warszawa 2015. 4. J. Piwowarski, P. Pajorski, <i>Ochrona obiektów. Zarys wybranych zagadnień</i>, Kraków 2013. 5. Akty prawne dotyczące omawianej problematyki według aktualnego stanu prawnego. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. P. Kubiński P. <i>Działalność gospodarcza w zakresie ochrony osób i mienia - Wolters Kluwer</i>, Warszawa, 2008.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Wykłady		Ćwiczenia	
Udział w zajęciach	15		15	
Aktywność na zajęciach	10		15	
Przygotowanie do ćwiczeń i zaliczenia końcowego	-		20	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25		50	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4	0,6	1,4

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) Ochrona mienia i wartości pieniężnych
w odniesieniu do form zajęć**

Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	omawia zadania organów władzy publicznej w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego	Wykłady	sprawdzian ustny	EK-K_W03	P7S_WG	
EK-P_W02	określa prawne uwarunkowania w zakresie ochrony obiektów, wartości pieniężnych, broni, amunicji, dokumentów zawierających tajemnicę	Wykłady	sprawdzian ustny	EK-K_W09	P7S_WG	
EK-P_W03	omawia kategorie pracowników ochrony, ich obowiązków i uprawnień	Wykłady	sprawdzian ustny	EK-K_W05	P7S_WG	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	analizuje zakres zadań i uprawnień poszczególnych podmiotów w zakresie ochrony mienia i wartości pieniężnych	Ćwiczenia	aktywność/ realizacja zadania	EK-K_U08	P7S_UW	
EK-P_U02	proponuje zdania i podejmuje działania na rzecz własnego bezpieczeństwa innych ludzi i mienia	Ćwiczenia	aktywność/ realizacja zadania	EK-K_U07	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	wykazuje aktywność w doskonaleniu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie działań wpływających na poziom bezpieczeństwa wewnętrznego państwa	Ćwiczenia	Samoocena	EK-K_K02	P7S_KK	

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Bezpieczeństwo imprez masowych	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		BW.37.3.W BW.37.3.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot specjalnościowy: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III semestru / II roku studiów, • obowiązkowy do zaliczenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Grzegorz Matyniak	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Wybrane treści z przedmiotu: Czynności operacyjno-rozpoznawcze	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godzin Ćwiczenia – 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 1 ECTS Ćwiczenia – 2 ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/ przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówienie regulacji prawnych i praktyk związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczestnikom różnych wydarzeń o charakterze masowym, • zapoznanie z kwestiami bezpieczeństwa imprez kwalifikowanych, jako masowe także poprzez przywoływanie przykładów naruszenia tegoż bezpieczeństwa, z uwzględnieniem imprez sportowych oraz artystyczno-rozrywkowych – lokalnych i regionalnych; • proponuje procedury uzyskiwania pozwoleń na organizowanie imprez masowych oraz zasadami i procedurami zapewniania bezpieczeństwa takim wydarzeniom; • poszukiwanie rozwiązań formalnych i organizacyjnych służących zwiększeniu bezpieczeństwa w czasie imprez masowych. 	

14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykład: wykład informacyjny i problemowy z wykorzystaniem prezentacji, plików multimedialnych.</p> <p>Ćwiczenia: metoda ćwiczeniowa; studium przypadku, metoda sytuacyjna.</p>
15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie pisemne obejmujące zakres wiedzy dotyczący znajomości tematyki przedmiotu.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie z oceną i zaliczenie na podstawie aktywności w trakcie zajęć oraz wyników udzielonych odpowiedzi i wykonanych zadań praktycznych, odnoszących się do odpowiednich treści.</p> <p>Warunkiem zaliczenia wykładu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń na ocenę pozytywną.</p> <p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie pisemne obejmujące zakres wiedzy dotyczący znajomości tematyki przedmiotu.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie z oceną i zaliczenie na podstawie aktywności w trakcie zajęć oraz wyników udzielonych odpowiedzi i wykonanych zadań praktycznych, odnoszących się do odpowiednich treści.</p> <p>Warunkiem zaliczenia wykładu oraz ćwiczeń jest uzyskanie zaliczenia z testu pisemnego na ocenę pozytywną.</p>

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Impreza masowa a jej bezpieczeństwo. Impreza masowa w rozumieniu potocznym i formalno-prawnym; regulacje ustawowe i pochodne dotyczące bezpieczeństwa imprez masowych. Bezpieczeństwo imprezy masowej: warunki i zasady postępowania konieczne do jego zapewnienia. 2. Naruszenia bezpieczeństwa imprezy masowej (na wybranych przykładach). Przykłady naruszeń bezpieczeństwa imprez sportowych. Przykłady naruszeń bezpieczeństwa imprez artystyczno-rozrywkowych 3. Odpowiedzialność organizatora i uczestników imprezy masowej za naruszenie jej bezpieczeństwa. Odpowiedzialność organizatora i służb wspierających. Odpowiedzialność uczestników imprezy masowej. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja imprez sportowych i imprez artystyczno-rozrywkowych o charakterze masowym: przykłady z powiatu sanockiego, województwa podkarpackiego lub ościennych. Rutynowe działania organizatorów meczów (procedura uzyskiwania pozwolenia na organizację imprezy masowej i postępowanie w trakcie jej trwania). Rutynowe postępowanie Policji i innych instytucji (w ramach procedury wydawania pozwolenia na organizację imprezy masowej oraz w trakcie jej trwania) 2. Naruszenia bezpieczeństwa imprez masowych: przykłady z powiatu sanockiego, województwa podkarpackiego lub ościennych (analiza). Przykłady naruszeń bezpieczeństwa imprez sportowych. Przykłady naruszeń bezpieczeństwa imprez artystyczno-rozrywkowych 3. Minimalizacja zagrożeń i zwiększenie bezpieczeństwa imprezy masowej: na wybranych przykładach. Co można zmodyfikować w działaniach organizatora imprezy masowej ?, Jakie zmiany można wprowadzić w zakresie roli Policji ?. 4. Modyfikacja zasad postępowania podmiotów powołanych do zapewniania bezpieczeństwa imprez masowych w następstwie przykładowych naruszeń tego bezpieczeństwa.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia formalno-prawnym regulacje dotyczące bezpieczeństwa imprez masowych • charakteryzuje warunki i zasady postępowania niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa w czasie imprezy masowej • omawia zadania organizatora i służb wspierających związane z organizacją imprezy masowej w zakresie jej bezpieczeństwa <p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje wybrane przykłady naruszeń bezpieczeństwa w czasie imprez masowych • proponuje rozwiązania dotyczące organizacji imprez masowych uwzględniając przykłady naruszeń bezpieczeństwa <p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogłębia wiedzę i umiejętności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w trakcie imprez masowych

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. M. Nepelski, J. Struniawski (red.): Zarządzanie bezpieczeństwem imprez masowych i zgromadzeń publicznych. Tom 2, Wydawnictwo WSPol, Szczytno 2016. 2. M. Nepelski, J. Struniawski (red.): Zarządzanie bezpieczeństwem imprez masowych i zgromadzeń publicznych. Tom 1, Wydawnictwo WSPol, Szczytno 2015. 3. S. Parszowski, A. Kruczyński: Imprezy masowe. Organizacja, bezpieczeństwo, dobre praktyki, Difin, Warszawa 2015. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. T. Janus: Zjawisko agresji w widowiskach sportowych. Charakterystyka i ocena, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Warszawa 2014. 2. J. Struniawski: Dowodzenie w trakcie operacji policyjnych w zakresie imprez masowych i zgromadzeń publicznych, Wydawnictwo WSPol, Szczytno 2014. 3. W. Pływaczewski, B. Wiśniewski (red.): Przestępczość stadionowa. Diagnoza i przeciwdziałanie zjawisku, Wydawnictwo WSPol, Szczytno 2012. <p>Dokumenty prawne, raporty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych, Dz.U. 2009 nr 62 poz. 504. 2. Raport dotyczący organizacji i stanu bezpieczeństwa meczów piłki nożnej szczebla centralnego PZPN. Sezon 2016/2017, Departament Organizacji Imprez, Bezpieczeństwa i Infrastruktury PZPN, Warszawa 2017. 3. Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2016 r. (lub nowszy), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa 2017, rozdział: Bezpieczeństwo imprez masowych.
-----	--	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Wykłady		Ćwiczenia	
Udział w zajęciach	15		15	
Aktywność w czasie zajęć	10		10	
Przygotowanie do ćwiczeń	-		10	
Przygotowanie do zaliczenia końcowego	-		15	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25		50	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4	0,6	1,4

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) **Bezpieczeństwo imprez masowych w odniesieniu do form zajęć**

Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	wyjaśnia formalno-prawnym regulacje dotyczące bezpieczeństwa imprez masowych	Wykład	sprawdzian pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
EK-P_W02	charakteryzuje warunki i zasady postępowania niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa w czasie imprezy masowej	Wykład	sprawdzian pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
EK-P_W03	omawia zadania organizatora i służb wspierających związane z organizacją imprezy masowej w zakresie jej bezpieczeństwa	Wykład	sprawdzian pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	analizuje wybrane przykłady naruszeń bezpieczeństwa w czasie imprez masowych	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U02 EK-K_U03	P7S_UW	
EK-P_U01	proponuje rozwiązania dotyczące organizacji imprez masowych uwzględniając przykłady naruszeń bezpieczeństwa	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U04	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-K_K01	pogłębia wiedzę i umiejętności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w trakcie imprez masowych	Ćwiczenia	Zadania praktyczne	EK-K_K02	P7S_KK	

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Obrona cywilna i ochrona ludności	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia stacjonarne
		BW.38.4.W BW.38.4.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot specjalnościowy: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia IV semestru/ II roku studiów; • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr inż. Bogdan Kołcz	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godzin Ćwiczenia - 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 ECTS Ćwiczenia - 2 ECTS	
13.	Metody dydaktyczne	Wykłady: wykład informacyjny, wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych. Ćwiczenia: dyskusja dydaktyczna, ćwiczenia indywidualne i grupowe.	
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • poznanie roli i zasad funkcjonowania obrony cywilnej i ochrony ludności w systemie bezpieczeństwa państwa, • rozpoznanie zagrożeń wymagających ochrony cywilnej i ochrony ludności oraz ustalenie priorytetów postępowania w zakresie podstawowych zadań obrony cywilnej i ochrony ludności. 	

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w IV semestrze. Zaliczenie pisemne obejmujące zakres wiedzy dotyczący znajomości tematyki przedmiotu.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w IV semestrze.</p> <p>Zaliczenie na podstawie wyników wykonanych zadań (praktycznych) i aktywności w trakcie zajęć (indywidualnej i/lub grupowej), odnoszących się do odpowiednich treści.</p>
-----	---	---

Tematy wykładów:

1. Struktura organizacyjna obrony cywilnej w Polsce. Zadania i organy ochrony ludności.
2. Ratownictwo a ochrona ludności i obrona cywilna
3. Cele obrony cywilnej: ochrona ludności, zakładów pracy i urzędów użyteczności publicznej oraz dóbr kultury, ratowanie poszkodowanych i udzielanie im pomocy (np. w czasie konfliktów zbrojnych), współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków.
4. Obowiązki obywateli w zakresie obrony cywilnej i ochrony ludności.
5. Organizowanie i udział w ćwiczeniach przygotowujących ludność i podmioty do działania w przypadku wystąpienia zagrożenia oraz w szkoleniach teoretycznych i praktycznych.
6. Organy administracji rządowej do spraw obrony cywilnej - rola i zadania.
7. Ochrona ludności obejmująca działania administracji publicznej i zachowania indywidualne zmierzające do zabezpieczenia życia i zdrowia osób oraz ich mienia, w szczególności: utrzymanie sprzyjających warunków środowiskowych, pomoc socjalna i psychologiczna osobom poszkodowanym, ochrona prawna poszkodowanym, edukacja.

Tematy ćwiczeń:

1. Rozpoznanie zagrożeń wymagających obrony cywilnej i ochrony ludności- analiza przypadków.
2. Ustalenie priorytetów postępowania w zakresie katalogu podstawowych zadań obrony cywilnej i ochrony ludności:
 - a) Ostrzeganie, alarmowanie i powiadamianie ludności
 - b) reagowanie i podejmowanie interwencji oraz działań ratowniczych, w tym ewakuowanie ludności, zwierząt, mienia i dóbr kultury
 - c) przygotowanie i organizowanie schronów,
 - d) ratownictwo i udzielanie pomocy medycznej wraz z pierwszą pomocą oraz opieką religijną,
 - e) walka z pożarami,
 - f) wykrywanie i oznaczanie stref niebezpiecznych,
 - g) odkażanie i inne podobne działania ochronne,
 - h) dostarczanie doraźnego zaopatrzenia,
 - i) doraźna pomoc w celu przywrócenia i utrzymania porządku w strefach dotkniętych klęskami,
 - j) doraźne przywrócenie działania niezbędnych służb użyteczności publicznej,
 - k) pomoc w ratowaniu dóbr niezbędnych do przetrwania,
 - l) dodatkowe rodzaje działalności, niezbędne do wypełnienia któregoś z zadań wyżej wymienionych, w tym planowanie i prace organizacyjne.

16.

Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolę i zasady funkcjonowania obrony cywilnej i ochrony ludności w zakresie systemu bezpieczeństwa państwa,
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zagrożenia i ustala priorytety postępowania w zakresie podstawowych zadań obrony cywilnej i ochrony ludności.
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doskonalili swoją wiedzę i umiejętności z zakresu obrony i ochrony ludności.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. J. Stochaj, Ochrona ludności i obrona cywilna w systemie bezpieczeństwa narodowego, Difin 2020. 2. M. Pietrek, G. Pietrek, Obrona cywilna jako element systemu bezpieczeństwa, CeDeWu 2020. 3. S.J. Rysz, Ostrzeżenie, alarmowanie, powiadamianie ratunkowe, Difin 2017. 4. Siedem zasad, którymi kieruje się Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycza http://www.pck.pl/pages,6_76.html. 5. B. Michailiuk, Ochrona ludności. Wybrane problemy, ASZW Warszawa 2017 6. R. Kalinowski, Obrona cywilna w Polsce, UP-H, Siedlce 2017 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Krynojewski F., Obrona cywilna Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2012 2. Jakubczak R., Obrona narodowa w tworzeniu bezpieczeństwa III RP, Warszawa 2003. 3. Kitler W., Obrona narodowa w wybranych państwach demokratycznych, Warszawa 2001. 4. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym. (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz.261 ze zm.) 5. Projekt ustawy o ochronie ludności i stanie klęski żywiołowej, KG PSP, Warszawa 2022 6. Wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 11 stycznia 2016 r. w sprawie zasad organizacji i sposobu prowadzenia szkoleń z zakresu obrony cywilnej, Warszawa 2016 7. Wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 3 marca 2014 r. w sprawie zaopatrzenia organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej oraz ich ramowych struktur organizacyjnych i podstawowych zadań, Warszawa 2014 8. Protokoły dodatkowe do Konwencji genewskich z 12 sierpnia 1949 r., dotyczący ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (Protokół I) oraz dotyczący ochrony ofiar niemiędzynarodowych konfliktów zbrojnych (Protokół II), sporządzone w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. Dz.U. 1992 nr 41 poz. 175.
-----	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Wykłady	Ćwiczenia
Udział w zajęciach	15	15
Aktywność na zajęciach	10	20

Przygotowanie do ćwiczeń i zaliczenia końcowego	-	15		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25	50		
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4	0,4	1,6

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) Obrona cywilna i ochrona ludności w odniesieniu do form zajęć						
Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	charakteryzuje rolę i zasady funkcjonowania obrony cywilnej i ochrony ludności w zakresie systemu bezpieczeństwa państwa	Wykłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	rozpoznaje zagrożenia i ustala priorytety postępowania w zakresie podstawowych zadań obrony cywilnej i ochrony ludności	Ćwiczenia	Zaliczenie pisemne/aktywność	EK-K_U04	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	doskonali swoją wiedzę i umiejętności z zakresu obrony i ochrony ludności	Ćwiczenia	Samoocena	EK-K_K02	P7S_KK	

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Organizacja i zarządzanie ratownictwem medycznym	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych / Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		BW.42.3.W BW.42.3.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot specjalnościowy:	
		<ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III semestru / II roku studiów, • obowiązkowy do zaliczenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Beata Pieszczoł	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne		
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady 15 – godzin Ćwiczenia 15 – godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 1 ECTS Ćwiczenia – 2 ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/ przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • poznanie zasad organizacji, podstaw prawnych i funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce, • kierowanie podmiotami ratownictwa medycznego w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego Państwa. 	
14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykład: wykład informacyjny i problemowy z wykorzystaniem prezentacji, plików multimedialnych.</p> <p>Ćwiczenia: metoda ćwiczeniowa; metody problemowe, studium przypadku, dyskusja, giełda pomysłów, metoda symulacyjna.</p>	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie pisemne obejmujące zakres wiedzy dotyczący znajomości tematyki przedmiotu.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie na podstawie na podstawie wyników wykonanych zadań zespołowych (praktycznych) i aktywności w trakcie zajęć. Sprawdzian praktyczny.</p>
16	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja i funkcjonowanie systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce. Historia ratownictwa. Łańcuch przeżycia. 2. Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Struktura i funkcja jednostek przedszpitalnych ujętych w Wojewódzkim Planie Działania Systemu Państwowe Ratownictwa Medycznego. Ich zadania i kompetencje w zapewnieniu bezpieczeństwa obywateli. 3. Rozporządzenia wykonawcze Ministra Zdrowia dotyczące medycznych czynności ratunkowych oraz uprawnień ratownika medycznego. Przymus bezpośredni. 4. Rozporządzenia wykonawcze Ministra Zdrowia dotyczące medycznych czynności ratunkowych oraz uprawnień ratownika medycznego. Przymus bezpośredni. 5. Organizacja akcji ratunkowej. Zasady współpracy jednostek systemu w zdarzeniach nagłych oraz zdarzeniach masowych. Procedury 6. Struktura i organizacja szpitalnych oddziałów ratunkowych oraz centrów urazowych 7. Organizacja i funkcjonowanie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego. 8. Zasady funkcjonowania, logistyka w Centrum Powiadamiania Ratunkowego, Wojewódzkim Centrum Powiadamiania Ratunkowego, Dyspozytorni Medycznej Stanowisku Lekarza Wojewódzkiego Koordynatora Ratownictwa Medycznego CPR, Miejskim Stanowisku Kierowania Państwowej Straży Pożarnej. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Interpretacja Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, charakterystyka pojęć zawartych w treści ustawy. Definicje. 2. Interpretacja Ustawy o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych 3. Analiza definicji, zasad funkcjonowania jednostek Systemu, ujętych w Ustawie o PRM oraz Wojewódzkim Planie Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne

			<ol style="list-style-type: none"> 4. Współpraca z jednostkami wspomagającymi system ratownictwa w tym Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy Część I 5. Współpraca z jednostkami wspomagającymi system ratownictwa w tym Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy Część II 6. Sytuacje pozorowane – wykonywanie triagu pierwotnego i re-triagu w wypadkach masowych. Działania na miejscu zdarzenia, łączność ratunkowa, sytuacje szczególne 7. Studium i analiza przypadku – wypadek z dużą ilością osób poszkodowanych metodą Case study. Część I 8. Studium i analiza przypadku – wypadek z dużą ilością osób poszkodowanych metodą Case study. Część II 9. Sytuacje pozorowane – Triage Manchester. Część I
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna zasady organizacji i funkcjonowanie systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce.
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje i interpretuje podstawy prawne związane z Państwowym Ratownictwem Medycznym, • potrafi zarządzać podmiotami ratownictwa medycznego w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego Państwa. • wykorzystuje sprzęt ratowniczy zgodnie z jego przeznaczeniem
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doskonalili swoją wiedzę i umiejętności w zakresie ratownictwa medycznego w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego Państwa.

18.	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Briggs S. M., Brinsfield K. H. (red.): Wczesne postępowanie medyczne w katastrofach. Podręcznik dla ratowników medycznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2007. 2. Jakubaszko J., Boznański A. (red.): Ratownik medyczny. Wyd. Górnicki, Wrocław 2007. 3. Medycyna Ratunkowa w pytaniach i odpowiedziach Vincent J. Markovchick, Peter T. Pons, Katherine M. Bakes, Wyd. 2016 4. Plantz S. H., Adler J. N.: Medycyna ratunkowa. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2005. 5. Zawadzki A., Basiński A., Sosada K., Żurawiński W. (red.): Medycyna ratunkowa i katastrof. Wyd. PZWL, Warszawa 2007. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ciećkiewicz J., Benin-Goren O. (red.): Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych. Medycyna katastrof w zarysie. Wyd. Górnicki, Wrocław 2005. 2. Kocik J., Chomiczewski K., Szkoła M. T.: Bioterroryzm. Zasady postępowania lekarskiego. Wyd. PZWL, Warszawa 2002. 3. Klukowski K., Błady W.: Medycyna wypadków w transporcie. Wyd. PZWL, Warszawa 2005. 4. Kowalczyk M., Rump S., Kołaciński Z.: Medycyna katastrof chemicznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2004. 5. Strużyna J., Baumberg I (red.): Oparzenia w katastrofach i masowych zdarzeniach. Wyd. PZWL, Warszawa 2004. 6. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym 7. Ustawa z dnia 1 grudnia 2022 r. o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych 8. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego 9. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego 10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego 11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie organizacji i sposobu funkcjonowania centrum powiadamiania ratunkowego oraz procedur obsługi zgłoszeń alarmowych 12. Plan działania systemu PRM dla województwa podkarpackiego 13. Procedura Ministerstwa Zdrowia na wypadek wystąpienia zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych – wersja 2.0 – Warszawa 2020 14. Wytyczne do obsługi zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach kierowanych do dyspozytorni medycznej w SWD PRM
-----	--	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Wykłady	Ćwiczenia

Udział w zajęciach	15		15	
Przygotowanie do zaliczenia	-		15	
Przygotowanie do zajęć	10		20	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25		50	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4	0,4	1,6

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modulu (przedmiotu) Organizacja i zarządzanie w ratownictwie medycznym w odniesieniu do form zajęć						
Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTALCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	zna zasady organizacji i funkcjonowanie systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce	Wykłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	analizuje i interpretuje podstawy prawne związane z Państwowym Ratownictwie Medycznym	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U04	P7S_UW	
EK-P_U02	potrafi zarządzać podmiotami ratownictwa medycznego w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego Państwa	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U07	P7S_UW	
EK-P_U03	wykorzystuje sprzęt ratowniczy zgodnie z jego przeznaczeniem	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U13	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	doskonali swoją wiedzę i umiejętności w zakresie ratownictwa medycznego w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego Państwa	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_K02	P7S_KK	

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Procedury angażowania sił zbrojnych do zadań na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego - WOT	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych / Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		BW.43.3.W BW.43.3.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot specjalnościowy: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III semestru/ II roku studiów, • obowiązkowy do zaliczenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr inż. Mariusz Stopa mgr Marek Borkowski	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Wybrane treści przedmiotów: Bezpieczeństwo ustrojowe państwa, Teorie bezpieczeństwa, Prawno-funkcjonalne aspekty bezpieczeństwa wewnętrznego	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godzin Ćwiczenia – 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 1 ECTS Ćwiczenia – 2 ECTS	
13.	Założenie i cele modułu/ przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • poznanie roli i zadań sił zbrojnych w systemie obronnym państwa, • omówienie organizacji systemu bezpieczeństwa państwa oraz aktualnie obowiązujących strategii obronności RP, • określenie roli organów dowodzenia sił zbrojnych w podsystemie kierowania obronnością, • poznanie strategii udziału sił zbrojnych w operacjach międzynarodowych; • wskazanie sytuacji wymagających zastosowania procedur angażowania sił zbrojnych w zapobieganiu oraz usuwaniu skutków zagrożeń militarnych i niemilitarnych. 	

14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykłady: wykład informacyjny i problemowy z wykorzystaniem prezentacji, plików multimedialnych.</p> <p>Ćwiczenia: metoda ćwiczeniowa (tradycyjna); metoda problemowa; studium przypadku, metoda sytuacyjna.</p>
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie pisemne obejmujące zakres wiedzy dotyczący znajomości tematyki przedmiotu.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w III semestrze.</p> <p>Zaliczenie na podstawie wyników wykonanych zadań praktycznych indywidualnych i zespołowych.</p>
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola i zadania sił zbrojnych w systemie obronnym państwa. 2. Czynniki wpływające na bezpieczeństwo państwa. 3. Organizacja systemu bezpieczeństwa państwa. 4. Obronność i strategia obronności RP. 5. Rola organów dowodzenia sił zbrojnych w podsystemie kierowania obronnością. 6. Rodzaje i zadania sił zbrojnych (wojska operacyjne i wojska wsparcia). 7. Zadania i funkcje sił zbrojnych w podsystemie kierowania obronnością w czasie pokoju, wojny, kryzysu. 8. Wojska lądowe, powietrzne, marynarka wojenna. 9. Strategie udziału sił zbrojnych w operacjach międzynarodowych. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Struktura i zadania wojsk: <ul style="list-style-type: none"> • lądowych • sił powietrznych • marynarki wojennej • wojsk specjalnych 2. Inne jednostki zaliczane do składu sił zbrojnych: Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych, Dowództwo Operacyjne Sił Zbrojnych, Inspektorat Wojskowej Służby Zdrowia, Dowództwo Garnizonu Warszawa, Żandarmeria Wojskowa. 3. Pozamilitarne struktury obronne. 4. Omówienie i propozycje zastosowania procedur angażowania sił zbrojnych w zapobieganiu oraz usuwaniu skutków zagrożeń militarnych i niemilitarnych. 5. Analiza udziału sił zbrojnych w wybranych misjach i operacjach NATO.

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa rolę i zadania sił zbrojnych w systemie obronnym państwa, • omawia organizację systemu bezpieczeństwa państwa oraz aktualne strategie obronności RP, • charakteryzuje zadania organów dowodzenia sił zbrojnych w podsystemie kierowania obronnością, • omawia strategie udziału sił zbrojnych w operacjach międzynarodowych.
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje sytuacje wymagające zastosowania procedur angażowania sił zbrojnych w zapobieganiu oraz usuwaniu skutków zagrożeń militarnych i niemilitarnych.
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje aktywność w zakresie uzupełniania wiedzy i umiejętności.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skowroński R.: Współdziałanie SZ RP z władzami cywilnymi w sytuacjach kryzysowych, Materiały z sympozjum naukowego nt.: Wojsko w niemilitarnych sytuacjach kryzysowych, Akademia Obrony Narodowej, Warszawa 2008, s. 15- 30. 2. Stebnicki M.: Zaangażowanie sił i środków wojsk inżynieryjnych w zwalczaniu powodzi i usuwaniu ich skutków w 2010r., Narada kierowniczej kadry wojsk inżynieryjnych SZ RP, Inowrocław 2010. 3. Zamiar Z., Przykłady szybkich technologii odbudowy infrastruktury transportowej w sytuacjach kryzysowych, [w:] „Logistyka i Transport”, nr 1/2005, MWSLiT Wrocław 2005. 4. Zamiar Z., Struktura, kompetencje i zadania organów zarządzania kryzysowego [w:] „Logistyka i Transport”, nr 1(8)/2009, MWSLiT. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Świtła A.: Prawne i organizacyjne rozwiązania w zakresie wojskowego wsparcia w sytuacji klęsk i katastrof, Materiały z sympozjum naukowego nt.: Wojskowe wsparcie władz cywilnych i społeczeństwa, Akademia Obrony Narodowej, Warszawa 2003, s. 37- 56. <p>Dokumenty/teksty normatywne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r., (Dz. U. z 1997 Nr 78, poz. 483). 7. Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz.U. 2022 poz. 655) 8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 lutego 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad pododdziałów i oddziałów SZ RP w zapobieganiu skutkom klęski żywiołowej lub ich usuwaniu (Dz. U. 03. Nr 41 poz. 346). 9. Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o zarządzaniu kryzysowym, (Dz. U. z 2009 Nr 131, poz. 1076). 10. Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002r. o stanie klęski żywiołowej, (Dz. U. z 2002 Nr 62, poz. 558 ze zm). 11. Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym, (Dz. U. z 2002r. Nr 113, poz. 985 z póź. zm). 12. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. nr 89, poz. 590). 13. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z dnia 10 maja 1990 r. z póź. zm). udział Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej w zapobieganiu oraz usuwaniu... 383.
-----	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	Wykłady	Ćwiczenia
Udział w zajęciach	15	15
Aktywność na zajęciach	10	15
Przygotowanie do zaliczenia ćwiczeń	-	20
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25	50

Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4	0,4	1,6

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) Procedury angażowania sił zbrojnych do zadań na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego – WOT w odniesieniu do form zajęć

Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	określa rolę i zadania sił zbrojnych w systemie obronnym państwa	Wkłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W01	P7S_WG	
EK-P_W02	omawia organizację systemu bezpieczeństwa państwa oraz aktualne strategie obronności RP	Wkłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
EK-P_W03	charakteryzuje zadania organów dowodzenia sił zbrojnych w podsystemie kierowania obronnością	Wkłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
EK-P_W04	omawia strategię udziału sił zbrojnych w operacjach międzynarodowych	Wkłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
UMIEJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	analizuje sytuacje wymagające zastosowania procedur angażowania sił zbrojnych w zapobieganiu oraz usuwaniu skutków zagrożeń militarnych i niemilitarnych	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_U04	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	wykazuje aktywność w zakresie uzupełniania wiedzy i umiejętności	Ćwiczenia	zadanie praktyczne	EK-K_K02	P7S_KK	

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Rola cywilnych organów państwowych i samorządowych w zarządzaniu podmiotami bezpieczeństwa wewnętrznego	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Nauk Społecznych – Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia stacjonarne
		BW.44.4.W BW.44.4.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot specjalnościowy: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia IVsemestru/ II roku studiów; • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr inż. Jan Ziobro	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godzin Ćwiczenia - 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 ECTS Ćwiczenia - 2 ECTS	
13.	Metody dydaktyczne	Wykłady: wykład informacyjny, wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych. Ćwiczenia: dyskusja dydaktyczna, ćwiczenia indywidualne i grupowe.	

14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznanie organów administracji rządowej i samorządowej odpowiedzialnej za bezpieczeństwo i porządek publiczny, • określenie zakresu działalności władzy i administracji publicznej w sytuacji zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego, • analizowanie zadań różnych podmiotów w zakresie porządku i bezpieczeństwa wewnętrznego; • interpretowanie podstaw prawnych w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego przez organy administracji rządowej. • określenie oczekiwań i działań na rzecz bezpieczeństwa obywateli.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Zaliczenie wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w IV semestrze.</p> <p>Zaliczenie pisemne obejmujące zakres wiedzy dotyczący znajomości tematyki przedmiotu.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w IV semestrze.</p> <p>Zaliczenie ustne na podstawie tematyki zajęć. Student losuje zestaw składający się z 3 pytań o różnym stopniu trudności. Nauczyciel odnotowuje przebieg zaliczenia w sporządzonym protokole i ustala ocenę końcową w oparciu o ustalone kryterium oceniania. W zakresie kompetencji społecznych student dokonuje samooceny w zakresie zrealizowanych treści.</p>

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Administracja publiczna i bezpieczeństwo wewnętrzne – zagadnienia terminologiczne i ustrojowe (definicje, struktury, organy właściwe i funkcje). 2. Kompetencje prezesa Rady Ministrów oraz ministrów właściwych w sprawach bezpieczeństwa i obronności państwa. 3. Wojewoda – rola i zadania w kształtowaniu bezpieczeństwa 4. Rola samorządu terytorialnego w sferze bezpieczeństwa 5. Administracja zespolona – podmioty, organy i funkcje w kształtowaniu bezpieczeństwa 6. Administracja niezespolona – podmioty, organy i funkcje w kształtowaniu bezpieczeństwa <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza roli i kompetencji w zakresie bezpieczeństwa wybranych organów władzy publicznej i podległych im urzędów i podmiotów tj.: Prezydent RP, organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego. 2. Rola wojewody w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego 3. Analiza wybranych aktów prawnych regulujących kwestie zapewniania szerokokorozumianego bezpieczeństwa w aspekcie kompetencji i odpowiedzialność organów administracji publicznej (Konstytucja oraz ustawy o: obronie ojczyzny, zarządzaniu kryzysowym, stanie klęski żywiołowej, stanie wyjątkowym, stanie wojennym). 4. Ochrona obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa – analiza obowiązujących norm prawnych w aspekcie identyfikacji obiektów i wymagań ochronnych.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia zadania organów administracji rządowej i samorządowej odpowiedzialnej za bezpieczeństwo i porządek publiczny, • charakteryzuje podstawy prawne w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego przez organy administracji rządowej.
Umiejętności		<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje zadania różnych podmiotów w zakresie porządku i bezpieczeństwa wewnętrznego; • określa oczekiwania i działania na rzecz bezpieczeństwa obywateli. 	
Kompetencje społeczne		<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje aktywność w doskonaleniu swojej wiedzy i umiejętności. 	

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gołębiowska A., Zientarski P.B. (red. nauk.), Administracja publiczna w systemie bezpieczeństwa państwa, Senat RP, Warszawa 2017. Zdyb M., Stelmasiak M., Sikora K. (red. nauk.), System bezpieczeństwa i porządku publicznego. Organy i inne podmioty administracji, Wolters Kluwer, Warszawa 2015. Karpiuk M.: Miejsce samorządu terytorialnego w przestrzeni bezpieczeństwa narodowego, AON, Warszawa 2014. Lisiecki M.(red.): Zarządzanie bezpieczeństwem – wyzwania XXI wieku. WSZiP, Warszawa, 2008. Jagusiak B.(red.): Studia bezpieczeństwa narodowego. Warszawa, 2011. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Bonislawska B., Zadania administracji samorządowej w zakresie bezpieczeństwa publicznego, Teka of Political Science and International Relations – UMCS, 2021, 16/2. Karpiuk M., Kostrubiec J., Działalność wojewody w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego, Studia Iuridica Lublinensia Karpiuk M., Miejsce samorządu gminnego w przestrzeni bezpieczeństwa i porządku publicznego, Studia Iuridica Lublinensia. Karpiuk M., Właściwość wojewody w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz zapobiegania zagrożeniu życia i zdrowia, Zeszyty Naukowe KUL 60 (2018), nr 2 (242). Trzeciakowski R., Kompetencje prezesa Rady Ministrów i właściwych ministrów w zakresie bezpieczeństwa i obronności państwa, Przegląd Prawa konstytucyjnego, Nr 4(32)2016. Leszczyński M., Samorząd terytorialny w zapewnianiu bezpieczeństwa społecznego, Studia Administracji i Bezpieczeństwa nr 11/2021, UJK
------------	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Wykłady		Ćwiczenia	
Udział w zajęciach	15		15	
Aktywność na zajęciach	10		15	
Przygotowanie do ćwiczeń i zaliczenia końcowego	-		20	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25		50	
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4	0,6	1,4

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) Rola cywilnych organów państwowych i samorządowych w zarządzaniu podmiotami bezpieczeństwa wewnętrznego w odniesieniu do form zajęć

Numer przedmiotowego efektu kształcenia	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego	Odniesienie do efektu obszarowego	Odniesienie do kompetencji inżynierskich**
WIEDZA						
EK-P_W01	omawia zadania organów administracji rządowej i samorządowej odpowiedzialnej za bezpieczeństwo i porządek publiczny	Wykłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W03	P7S_WG	
EK-P_W02	charakteryzuje podstawy prawne w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego przez organy administracji rządowej	Wykłady	sprawdzian pisemny	EK-K_W09	P7S_WG	
UMIĘJĘTNOŚCI						
EK-P_U01	analizuje zadania różnych podmiotów w zakresie porządku i bezpieczeństwa wewnętrznego	Ćwiczenia	odpowiedź ustna	EK-K_U04	P7S_UW	
EK-P_U02	określa oczekiwania i działania na rzecz bezpieczeństwa obywateli	Ćwiczenia	odpowiedź ustna	EK-K_U04	P7S_UW	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						
EK-P_K01	wykazuje aktywność w doskonaleniu swojej wiedzy i umiejętności	Ćwiczenia	samoocena	EK-K_K02	P7S_KK	